

İŞÇİNİN SESİ

YIL: 21 SAYI: 461 — TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ YAYIN ORGANI — NİSAN 1998

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin! Karkeren Hemû Welatan Yekbîn! İşçiler Silahlanın, Devrime Hazırlanın! Karker Xwe Bi Çek Bikin, Ji Şareşê Re Amade Bikin!

1 Mayıs'ta alanlara ilerliyoruz devrime

Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralim, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşi[illegible], halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerd[illegible]z! Yaşasın işçilerin birli[illegible]halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlarda[illegible]mi ininde geberteceğiz! [illegible]viler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzen[illegible]asin 1 [illegible] Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkl[illegible] bu d[illegible]lüm olsa son[illegible]uz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde gebert[illegible]z! Alevi[illegible]de b[illegible]ler! [illegible]alkına [illegible] faşi[illegible]e ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Ya[illegible]Çetel[illegible]iktid[illegible]lerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuv[illegible]lüm[illegible]uz, [illegible]yıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçile[illegible]ayr[illegible]Şeri[illegible]mruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 M[illegible]s! B[illegible]tidar[illegible]birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım[illegible]düze[illegible]uz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayı[illegible]eceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirle[illegible]rt ha[illegible]riata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzen[illegible]in 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşa[illegible]alk i[illegible]yız[illegible]üyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların [illegible] vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa [illegible]muz[illegible]lıyız! Tek [illegible]evrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler [illegible]lerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı[illegible]eriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Bi[illegible]lan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklı[illegible] güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu dü[illegible]yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! [illegible]juvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol [illegible]vrim! 1 Mayıs'ta [illegible]rdayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Ale[illegible]r işçiler devrimler[illegible]birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme öl[illegible] halka hürriyet! [illegible]klarımız [illegible]me! [illegible]n 1 Mayıs! Biji [illegible] Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz [illegible]lerde öncü[illegible]deşl[illegible]düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol [illegible]ğiz! [illegible]Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölü[illegible]ime! [illegible]aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz[illegible]rın k[illegible]kalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyı[illegible]rler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeri[illegible]lan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde[illegible]yüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 M[illegible]s'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime!Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz! Aleviler işçiler devrimlerde birdirler! Kürt halkına ayrılma hakkı! Şeriata, faşizme ölüm, halka hürriyet! Yumruklarımız düzene, ilerliyoruz devrime! Yaşasin 1 Mayıs! Biji Yek Gulan! Çeteler aşağa, halk iktidara! Haklıyız güçlüyüz devrimlerde öncüyüz! Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği! Burjuvaziye vuralım, bu düzeni yıkalım! Ölüm olsa sonumuz, kararlıyız! Tek yol devrim! 1 Mayıs'ta alanlardayız! Faşizmi ininde geberteceğiz!

Türkiye ya devrim ya faşizm ikileminde!

YILMAZ, ASKERLER VE MGK GÜDÜMÜNDEN SİVİL FAŞİZME

UMUT GAZİOĞLU

Daha önce de yazmıştık, Anasol-D hükümetinin kendinden önceki hükümetlerden hiçbir farkı yoktur. Meclisiyle, hükümetiyle halkın dışında ve halkın olmayan yönetim hep krizdedir. Devlet-çete içiçeliği hep yaşanmakta. Üç partinin ortaklığında bir hükümet vardır ama iktidar değildir. Devletin sadece bir bölümünün ellerinde olduğunu kendileri itiraf ediyorlar. Çeteler ordu ile birlikte. Devleti yöneten gerçekte hükümet değil MGK'dır. Ancak ufukta bazı değişimler görünüyor. Adına "demokrat" görünümlü sivil faşizm ya da güleryüzlü faşizm diyebiliriz!

Deniz Baykal ortalığı karıştırıyor...

12 Mart 1971 askeri muhtırasıyla oluşturulan ara rejimin yıldönümü arifesinde, CHP genel başkanı Baykal, partisinin grup toplantısındaki konuşmasında, "askerler bu hükümetten de umudu kesti. Ara rejim arayışına girdiler. Asker güdümünde kurulacak bir teknokrat hükümeti, Türkiye'nin sorunlarını daha da ağırlaştırır" dedi. Baykal bunu durup dururken söylemedi. Bir yerlerden kulağına üflenmişti. Baykal hemen arkasından, "benim en çok eleştirdiğim bu hükümet bile ara rejimden çok daha iyidir" dediğine göre, kulağına fısıldanan öneri doğrultusundaki uygulamada rol almak istememişti. Demek darbe kapıdaydı?

Ama ne önerinin ayrıntısı ne de kaynağı hakkında konuşmaya cesaret edemiyordu CHP genel başkanı. "Yapay bunalımcı, karıştırıcı, komplocu" suçlamalarına hedef olacağını bile bile yapamamıştı bunu. TV programlarında, "bunlar benim tahminlerim, siyasetin gidişinden çıkardığım sonuçlar" demişse de kimseyi inandıramazdı. Baykal, askerden kendisini yalanlayan, "demokrasiye bağlılıkları, böyle bir niyet beslemedikleri(!)" üzerine bir açıklama beklemiş olabilir. Çünkü Baykal biliyor ki, artık kamuoyu, her yalanlamanın ardında bir çıplak gerçeğin var olduğuna inanmaktadır. Asker ise böyle bir açıklamaya girmedi, sustu.

Ama Baykal bir kere parmağını arı kovanına sokmuştu ya, patlayan, etrafa şarapneller saçan ise Yılmaz olmuştu. Yılmaz önce Gürcistan'a uçarken, uçakta bazı değinmelerde bulundu. Tiflis'te pandomim (jest ve mimik, yani vücut hareketleri tiyatrosu) ile elini kolunu bağlayan demokrasi engeline işaret etti: Genel Kurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı ve 2.Başkan Orgeneral Çelik Bir! Yer yerinden oynadı.

Yılmaz'ın pandomimiyle gelenler..

Cumhurbaşkanı telaşlandı; "binanaleyh devletin başbakanı, devletin ordusuyla kavgalı olamaz!" diyerek birinden diğerine koşuşturma temrinlerine başladı. Ama Yılmaz, 18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma Günü'nde daha açık dille orduya yüklendi. Bir burjuva köşe yazarının dediği gibi, "Yılmaz'ın sözleri düşünülmeden sarfedilmiş sözler değildi. Tam tersine inceden inceye hesaplanmış, üzerinde uzun uzun düşünülmüş sözlerdi."

Tamam ama neden daha önce değil de, Baykal'ın 'darbeden, ara rejimden' sözetmesinin hemen arkasından bunları söylüyor? Yani ortasol muhalefet liderine, 'sen fitili tutuştur, ben alevlenirim' mi dedi? Böyle bir gizli ya da dolaylı anlaşma varsa aralarında, kuşkusuz Baykal Yılmaz'ın ekmeğine yağ sürmüştür. Özellikle, 'BÇG'nun irtica konusunda hazırladığı rapor ve ordunun, hükümetin irtica konusunda 28 Şubat Kararları doğrultusunda önlem almadığını düşündüğü' konusunda basına sızan bilgiler ve arkasından cumhurbaşkanına verilen brifingle, Yılmaz aşama aşama konuşmalarını sertleştirdi. Ay sonundaki MGK toplantısında alacağı tavrı kamuoyuna önceden yansıtmış ve böylelikle kendi seçmeniyle birlikte Fazilet'in ve diğer merkez sağ partilerin tabanına sempatilerini sunmuştur.

ANAP hangi model partidir?

Mesut Yılmaz ANAP'ın genel başkanı! ANAP kimin partisi? "İslami sermayesi, faizsiz finans kurumları, kara parası, tarikatları, bilgisayarlı mollaları, softa valileri kaymakamları, delikli anayasası, ikinci Cumhuriyet .hayalleriyle" Özal'ın partisi değil miydi? Yılmaz Özal'ın yanında yetişmedi mi? Şimdi Refah'ın kapatılmasıyla -Fazilet iyiden palazlanana kadar- bir "modelin" son ve güçlü partisi ANAP. Bekir Coşkun'un kısa betimlemelerle çizdiği -ama çöktüğünü söylerken yanıldığı- "model" tanımı ve gelişimi tam da yerine oturmuş görünüyor:

> "1950'lerde Bayar-Menderes ile başlayan, Demirel-Özal ile taşları örülen bir model... Onlar; bir ayakları cami avlularında, bir ayakları kokteyllerde, devrim yasalarına bir ittifak oluşturuyorlardı...Dinci kuvvetlerle kapitalist güçlerin ittifakı. Sormaz mısınız: Kadın eli sıkmayan 255'e yakın kaymakam, tarikatlara yaslanmış otuz vali nereden geldi? Ama aynı anda yüzlerce kumarhane?.. Adalet Bakanlığı'nı, İçişleri Bakanlığı'nı, Milli Eğitim'i, irili ufaklı tüm kamu kurumlarını molla yapılı bürokratlar nasıl ele geçirdiler? Ama aynı zaman da mafya da... İslami sermaye ekonomiyi nasıl kontrol edebilecek kadar büyüyüp palazlanıyor?... Arkalarında yüksek yüksek devlet adamları, siyasi güçler, siyasi kadrolar ve bir sistemin desteği yoktuysa devleti nasıl sarıp sarmaladılar? Hem dinci şebekeler, hem kapitalist çeteler..." (Hürriyet, 26 Mart 1998)

Şimdi bu modelin başındaki adamın demokrat görünümlü çıkışı, asker vesayetinden çıkma mücadelesi mi? Yoksa devrimcilere, komünistler ve Kürtlere karşı her emriniz başım üzerine ama Siyasi İslam'a, dinci gericilere daha çok demokrasi istiyorum pazarlığı mı? Çünkü milletvekillerinin çoğu hacı, milliyetçi ve tarikatçı takımı ve tabanı ise dinci gericiden, dinci liberal ve milliyetçiliğe açılan bir yelpazeye sahip bir parti hiçbir zaman laik anlayışta olamaz.

Açık Muhtıra neden ve nasıl verildi?

Başbakan Yılmaz'ın bu beklenmedik sert çıkışlarına, dört kuvvet komutanı bir zirve toplantısının ardından, yanıt olarak bir açık muhtıra verdiler. Bu, TSK'nın 'irtica, demokrasi ve laiklik' anlayışının ve 28 Şubat Kararları'nın hükümete anımsatılmasının ötesinde tam bir dayatmaydı. Yılmaz'ın tavrını sürdüremeyeceği belliydi. Şubat kararlarının ardından ve bunları yerine getirmek üzere koltuğa oturmuş asker güdümlü bir başbakan, demokrat çıkışlarıyla askere karşı koymayı nereye kadar götürebilir? Sizin buyruğunuzla değil, halkın oyuyla ben bu koltukta oturmak istiyorum demesi gerekmez miydi? Diyebilir mi? İstifa edebilir mi?

Kimileri 'Onbaşı Mesut terfi etti', ya da 'Onbaşı rütbesi de söküldü' dedi. Kimileri de, 'Yılmaz ucuz kahramanlık yapıyor ya da çürüğe çıkarılıyor' dedi. Nereye kadar ve sonuçları ne olursa olsun, hatta danışıklı dövüş ve belli amaçlar için de olsa Yılmaz, şimdiye dek hiçbir başbakanın yapmadığı ve yapmaya cesaret edemediği biçimde, TSK'ne yaptığı bu çıkışla bir demokratlık gösterisi yapmıştır. Ama elbetteki, çelişkilerle dolu bir çıkıştır. Yılmaz diyorki:

> "Din kurallarına göre bir devlet kurmak isteyenlere karşı mücadeleyi yapacak olan hükümettir. Ancak burada altı çizilmesi gereken şudur: Aynı terörle olduğu gibi irtica ile mücadele de, demokratik hukuk devletinin kuralları içinde yapılacaktır. Hiç kimsenin demokrasiyi zorlamaya hakkı yoktur."

Güzel de, başbakanın 'terörle mücadele(!)' dediği, devrimci eylemleri ve komünist mücadeleyi bastırmak ve Kürt halkının kurtuluş hareketini ezmek için uygulanan korkunç devlet terörü hangi demokratik hukuk devleti kuralları içinde olmaktadır? Binlerce gözaltı kayıpları, yargısız infazlar ve Kürdistan'da boşaltılan binlerce köy, özel savaşta verilen Türk ve Kürt insanından onbinlerce kurban, hukuk devletinin demokratik mücadelesi öyle mi? Elbette değil. Anti-demokratik kanlı uygulamalar bunlar. Ama başbakan öyle kabul ediyor ki, irticaya karşı da aynı demokratik hukuk devleti (!) yöntemlerinin uygulanmasını istiyor. "Genelkurmay Başkanı benim memurumdur. Ben askere bu görevi vermedim"diyor ve ısrarla sürdürüyor:

> "Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, laik, sosyal hukuk devletidir. 'Ben irticayı ezeceğim ama o arada Hukuk devleti beni ilgilendirmez, hukukun dışında yollarla terörle mücadele edeceğim'diyemezsiniz. Bu mücadeleyi (irtica ile mücadele kastediliyor) sonuna kadar yapmaya kararlıyım. Eğer 27 Mart'ta bir dayatma yapması gereken varsa, dayatmayı ben yapacağım..."

Neresinden bakarsanız bakınız Yılmaz'ın amacı, militarist dayatmaları sivil faşizme yönlendirmek ve onun kuralları içinde ipleri ele geçirmektir. Bu çalımda ikiyüzlülük ve kafa bulandırmak için kasıtlı koyulmuş zıtlıklar vardır. Terörle mücadelede uygulamayı (devlet terörünü) haklı gösterip, irticayla aynı kurallar içinde kendisi mücadele etmeyi kendisi üstleniyor. Bu gerekçeyle askerin laiklik ve demokrasi anlayışına (gerçekte askeri faşizme) karşı çıkarak demokrat görüntü veriyor. Bakınız ne diyor: "...Batı Çalışma Gurubu'nun lağvedilmesini istedim. Böyle bir gruba ihtiyaç yoktur." Çünkü Sivil Çalışma Grubu adıyla karşılığını kuruyor. Peki Özel Timler'in lağvını niye istemiyor? İstemez. O terörle mücadelede demokratik hukuk kuralları içinde çalışıyor(!)..

Askerlerin yanıt olarak yayınladıkları açık muhtırada özet olarak: "TSK, yüce milletimizin güvenine mazhar olan bütün Cumhuriyet hükümetlerine bağlıdır, saygı duyar ve başarılarını mutlulukla karşılar. Ancak makamı, konumu ve görevi ne olursa olsun, hiç kimse kişisel menfaatleri ve siyasi ihtirasları uğruna TSK'yı yasal görevi olan ülke güvenliğine yönelik bölücü ve irticai gelişmelere karşı mücadele azminden vazgeçirecek, zayıflatacak, tereddüde düşürecek veya kararlığını gölgeleyecek hiçbir tavır, tutum, beyan ve telkinlerde bulunamaz...Anayasa ve yasaların kendisine verdiği görevleri bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da eksiksiz yerine getirmeye devam edecektir... Bunu yaparken de hiçbir kimsenin bu görevini hatırlatmasına ihtiyacı yoktur" deniliyordu.

Açıkça irtica ile mücadelede asker Yılmaz'a güvenmiyordu. Farklı düşündükleri ortadaydı. Bu alanda 28 Şubat kararlarına uymak bir yana aykırı davranıyordu hükümet. Türban olayında askerin ve üniversitelerin kesin tutumlarına karşı, islamcı ve devrimci öğrencilerin birlikte eyleme oturmasıyla hükümet, islami kıyafete daha ılımlı bakmıştı. Batı Çalışma Grubu raporunda, dünyayı Kanada'dan Taiwan'a, Londra'dan Tokyo'ya 'İmamlık Bölgelerine' ayırmış; üniversiteleri, kolejleri, holdingleri ve medyasıyla Işık (Nur) imparatorluğu kurma yolundaki Fethullah Güven'i TSK en sinsi irtica tehlikesi sayıyor, önlemler öneriyor. Buna karşılık hükümet onu ılımlı islam lideri olarak ve bir temsilcisi, dinsel elçisi gibi dünyaya lanse etmekte sakınca görmüyordu. Gerçi hükümet irticayla mücadele için Sivil Çalışma Grubu kurmuştu. Ama asker bu grubun niteliklerini çok iyi biliyordu.

Cumhurbaşkanı araya giriyor

Hükümetle TSK'nin arasındaki anlaşmazlıklar, karşılıklıklı çıkış ve muhtıralaşmalarla tam anlamıyla ortaya çıkınca Cumhurbaşkanı araya girdi bir televizyon konuşmasıyla. "Genel Kurmay Başkanı, Anayasa'nın kendisine verdiği yükümlülükler çevresinde Başbakanı ve Cumhurbaşkanını göreve çağırabilir. MGK'ya tavsiye getirebilir. Hükümet ise bir hukuk devleti anlayışıyla tavsiyeye uyar. İrticayı da kabus haline getirmeden mücadele eder. Genel Kurmay Başkanı görev ve yetkilerinde Başbakana karşı sorumludur" diyerek, her ikisi arasında Nasrettin Hoca örneği, 'sen de haklısın, sen de' biçiminde arabuluculuk yaptı ve diyalog sağladı. İki kuzu fıkrasıyla ortamı yatıştırdı. Birincisinde kuzuyu (iktidarı), aslana (askere) yedirmeme mücadelesi veren profesör rolündeydi Demirel. İkincisinde ise köyün akil (akıllı,bilge) adamıdır; koyun sahibinin (parlamento veya ülke) koyunlarını (hükümeti, iktidarı) kurda (askere) yedirmemesi için hep çareler üretir. Ama her bulduğu çareden sonra koyun kuzu gidiyor. Sonunda artık kurdun kapıp götüreceği kuzusu kalmamıştır köylünün ağılında. Ama çarelerin asla tükenmediğini söyler. Cumhurbaşkanı ikinci fıkrayla da artık yedirecek hükümet kalmadı (ya da bu parlamentodan başka hükümet çıkmaz); ya bu hükümet sürecek ya da genel seçime gidilmelidir, demekteydi. Bu arada başkanlık sistemini ve devlet başkanının halk tarafından seçilmesi gerektiği tezini yinelemekten geri durmadı.

Cumhurbaşkanı arabuluculukta ağırlığını daha çok hükümetten yana koyarken bile askerleri yatıştırmayı sağladı. 27 Mart MGK toplantısına hükümeti güçlendirerek götürdü Demirel. Altı saatlık toplantı sonunda irticayla mücadele konusunda, Genelkurmayın raporunda belirtildiği gibi ANASOL-D Hükümetinin pek birşey yapmadığı ortaya çıkmış. Ayrıca Yılmaz'ın, Batı Çalışma Grubu'na alternatif olarak İçişleri Bakanlığı bünyesinde kurdurduğu Sivil Çalışma Gurubu'nun, İrtica İzleme Kurulu Başkanı, Personel Genel Md. Yardımcısı ve üç daire başkanı ve bir şube müdürünün tarikatçı ve siyasi islamcı oldukları ortaya çıkmış, görevlerine son verilmiştir. Bu demektir ki, ANASOL-D hükümeti gerçekte Türkiye'de bir irtica tehlikesi olduğunu kabul etmiyormuş. O zaman Refah niçin kapatıldı? Ama başbakan, sonuna kadar irticanın takipçisi olacağını sürekli söylemekten de geri durmuyordu. Bu izleme görevini, irticayı yaşam biçimi yapmış tarikatçılara, islamcılara bilerek vermişsen, bu ikiyüzlülük niye? Dışarıda "Ben Erbakan olmam" diye şişiniyorsun. Ama içeride MGK, hükümet olarak oluşturduğunuz bir kurulu, başkanı, müdürleri, personel ve daire başkanlarını görevden aldırtarak lağvettiriyor, sesini çıkaramıyorsun.

Burjuvazinin sivil yönetim kaosu tüm şiddet ve basiretsizliğiyle sürüyor. Yılmaz'ın demokrat çıkışları(!) havada kaldı. Ama yine de MGK arslanı, kuzu Yılmaz'ı yemeğe niyetli değil. Asker onu koç yapacak. Akil (bilge) köylünün de yardımıyla asker disiplinine sokarak, MHP'yi de yanına katarak otoriter kılacaklar. Tuhaftır ama sivil faşizmi askerin kendisi yaratacak gibi görünüyor. Devrimciler ve komünistler gelmekte olan sivil faşizme karşı bütün ezilen sınıf ve tabakaları, etnik ve inanç guruplarını, kısacası durumundan memnun olmayan tüm kitleleri sokaklara dökmenin yollarını bulmalı. Yoksul irtica tabanını da kurtuluşun, altın külçeler biriktirmek ve holdingler kurmak uğruna İslamı siyasallaştırarak sömürü kervanına katılanların gösterdiği 'Allah yolundan' değil, 'devrim yolundan' geçtiğine inandırmak zorundayız. Bu da onlardan uzak durarak değil, tersine eylemlerde, sendikalarda buluşarak, Halk Meclislerine katarak yapılmalıdır.

Dünya işçi sınıfının uluslararası kavga ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta, işçi sınıfının şanlı geleneği ve kızıl geleceği dalgalanacaktır

YUMRUKLARIMIZ DÜZENE, İLERLİYORUZ DEVRİME!

Hiçbir baskı yığınların öfkesini durduramayacak, İşçinin onuru sermayeyi dize getirecek!

GÜLEN ERDİLEK

Türkiye toplumu her alanda, her yönüyle hızlı değişimler, çalkantılar içindedir. Toplumsal-siyasal yapı çatırdıyor. Herkes, her sınıf, her örgüt birşeyleri değiştirmek için kolları sıvamış koşturuyor. Olağanüstü düzeyde bir siyasal savaşım gidiyor.

Şurası çok açıktır ki, bu hızlı akan siyasal savaşım burjuvazinin tatlı uykusunu kaçırmaktadır. Rüyaları kabuslaşmaktadır.

Türkiye'yi yüzyıllar öncesine geri götürmek isteyen *Siyasal İslamcı* güçlerle mücadele, bugünkü süreçte laiklerin istikrarlı, düzenli mücadelesi sonucu, gündemin baş maddesi olmaktan çıkmıştır. (MGK devleti ne derse desin!) Bugün faşist teröre karşı mücadele en güncel savaşım noktasıdır. Sınıf savaşımın geldiği düzeyde bugünkü *baş çelişki* burada yatmaktadır. Sivil faşist çeteler aracılığıyla uygulanan terör bugün her ne kadar okullarda ağırlık kazanmış görünüyorsa da, toplumun tüm kesimlerinde varlığını hissettirmektedir. Faşist terör, geleneksel kolu polisle açık işbirliği içinde ilerlemektedir.

Türkiye'de faşizmin *baş çelişki* olması, *acil tehlike* olması, derin ekonomik-toplumsal bunalımın üstünde yükselen devrimci durumun sonucudur. Devrimci durum koşullarında ya faşizm ya devrim ikilemi sürekli gündemdedir. Başka bir deyişle, artan faşist saldırılar, elbetteki Susurluk'ta çamaşırları iyice ortalığa serilen devletten, MGK'tan bağımsız değildir. Devletin gittikçe yaralanan aygıtını güçlendirme politikasından bağımsız değildir. **Faşizm tehlikesinin kaynağı devlettir.**

Bu nedenle, emekçi halkın devrimi sonuçlandıracak olan belgisi bugün de geçerlidir: "Faşizmi ininde geberteceğiz." Faşizmi ininde gebertmenin *tek gerçek utku yolu,* bu savaşımı **ileri demokratik halk devrimi** savaşımıyla birleştirmektir.

Bu süreç, **can güvenliği komitelerinde** örgütlenmenin ta kendisidir. Semtlerde, okullarda, işyerlerinde, Halk Meclislerinin altında örgütlenecek can güvenliği komiteleri hem saldırılara karşı hazırlıklı olma göreviyle, hem de burjuvazinin "hak ettiği" karşılığı vermesi için halkı örgütlemekle yükümlüdür.

Sınıf savaşımının düzeyiyle demokratik haklar kazanma arasındaki kopmaz bağı yaşamın kendisi kanıtlamaktadır. Türkiye topraklarının her bir köşesi buna tanık olmaktadır. Genelde, her türlü hakkı kazanmanın yolu sınıf savaşını daha da yükseltmek, kazanımları korumanın, geliştirmenin, kalıcılaştırmanın yolu ise devrimdır.

Bugünün Türkiye'sinde yükselen ekmek fiyatlarına karşı, tutuklananlara, açılan çukurlar kapatılmadığı için ölenlere karşı, işkence gören binlerce cana karşı, dayak yiyen gazetecilere karşı, üniversitede saldırıya uğrayan öğrencilere karşı her kazanım, kısaca barış, özgürlük yolunda en küçük kazanım bile, devletin yıkılmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu yönde olanaklar da gittikçe artmaktadır. Geniş yığınlarda öfke her gün bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Bu koşullarda yaklaşan 1 Mayıs, her yıl olduğu gibi, bu yıl da önemini korumaktadır. 1 Mayıs geleneğinin devamı olarak, her 1 Mayıs'da sınıf savaşımının, bir değişik aşamaya geçmesi, yığınların somut, toplu gücüyle gerçekleşmektedir. Bilinçli güçler, bu gücün akmasına yardımcı olmalıdır. Sendikaları omuzlayarak alanları dolduran işçiler, semtlerden akan kadınıyle, erkeğiyle, Alevisiyle, Sünnisiyle, Kürdüyle Türküyle, genciyle, yaşlısıyla alanlarda, ama her türlü saldırıya karşı hazırlıklı olarak yerimizi almalıyız.

Geçmiş deneyimlerin ışığında, sosyal demokrasi ve onun beşinci kolu oportünizme karşı uyanık, hatta zırhlı olmalıyız. Bugünün gerçeğinde faşist örgütlenmelere karşı örgütlü karşı çıkışı engellemekle, mücadeleyi söndürmekle görevli bu ikili, mücadelenin içini boşaltmak için veryansın uğraşmaktadır. Biri, örgütlü komitelerin hiçbir şey çözmeyeceğini iddia ederken, öteki herşeyi kendisinin parlamentoda çok güzel temsil ettiğini iddia etmektedir. Koca bir yalan!

Sosyal demokrasi, herşeyde yaptığı gibi, işçinin, emekçi halkın gözünü boyamaya çalışmaktadır. Seçim rüzgarlarını estirmeye çalışarak, "belki karanlık gelecekten kurtuluruz" diye hayaller kurarak, halkın gönlünü kazanmak için 1 Mayıs'ı sahiplenmesi hiç şaşırtıcı değildir. Ama Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı bu masalı yutmayacaktır. İşçi sınıfı her türlü bilinç çarpıtmasına vura vura, sömürünün her türlüsüne karşı savaşa savaşa zafere ulaşacaktır.

Biliyoruz ki, her yıl olduğu gibi, 1 Mayıs öncesi burjuvazi saldırılarını artıracaktır. Tutuklamalar, baskılar artık çok alışılan manzaralardır. Zaten bunun için çoktan harekete geçtiği açıktır. Bunlar korku çırpınmalarıdır. Ama korkunun ecele faydası olmamıştır, olmayacaktır.

Burjuvazi, nasıl "önlemler" alırsa alsın, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı en azından 1 Mayıs'larda alınan canların hesabını sormak için alanlarda yine bir araya gelecek, 1 Mayıs'ı kutlayacaktır. Artık burjuvazinin kendi üyeleri tarafından bile alay konusu olan düzene karşı, emekçi halkın saygısı, sevgisi kalmamıştır. İşçi sınıfı, dişe diş giden sınıf savaşımının kendi inişli çıkışlı yolunda öncüsüyle buluşacak, Türkiye'yi güzel yarınlara ulaştıracaktır.

Burjuvazinin korkularını haklı çıkarmak, Türkiye devrimci hareketinin ellerindedir. Bu defa devrimci bir kaos içinde erimeye niyetimiz yoksa, **Halk Meclislerinde** birleşelim, 1 Mayıs'ta birlik olup alanlarda akalım. Burjuvaziye hak ettiği dersi verelim.

Türkiye halkının tek bir kaderi vardır, o da devrimdir. Türkiye devrimi yaklaşmaktadır. Sorun, önümüze sürülen engelleri, taşları, geçmiş deneyimlerin ışığında daha erken görmek, temizlemek, bunun için var gücümüzle, tek bir yumruk olarak çalışmaktır. Ancak bu şekilde yaklaşan devrime daha hızlı ilerlenebilir, sonuç alınabilir, yeni bir düzenin yolu açılabilir.

Hiç kuşkumuz yoktur ki, işçinin onuru sermayeyi dize getirecek, fabikalardan, varoşlardan yepyeni bir güneş Türkiye'ye doğacaktır.

Haydi 1 Mayıs 1998'i devrim yolunda önemli bir köşe taşı yapmaya! ●

Zamanında kurulacak can güvenliği komiteleri ile halkımız, kendi güvenliğini kendi sağlayacak ve devrimci durumun en sıcak noktasında, sıçramayı sağlayacak en önemli silahına sahip olacaktır.

Bir daha geç kalmamak için haydi can güvenliği komitelerine...

1980 öncesi yaşadıklarımız belleklerimizden silinmeden faşist saldırılar yine kapıda. Geç kalmamak için halkımızın hemen kucaklaşıp can güvenliği komitelerinde örgütlenmesi gereklidir.

S. GÖZE

Türkiye'de yaşamakta olduğumuz devrimci durum yeni bir döneme girmektedir. Rejim bunalımı yaşayan, burjuva yönetim sisteminin çöktüğü bizim gibi ülkelerde hükümet, seçimle de başa gelse göstermelik bir hükümet olmaktan kurtulamaz. Hükümet devleti yönetemez, yönetmeye kalkarsa ya değiştirilir ya da yok edilir. Ülkemizde, devletin çeteliği Susurluk kazasıyla bir daha unutulmayacak kadar deşifre olmuştur. 1970'li yıllardan beri devletin, MHP'li faşist katilleri kullandığı ve cinayetlerle ve saldırılarla "anarşiyi" tırmandırıp, sermayeyi korumak için askeri darbe yaptığı ortadadır. MGK'sı, Emniyeti, MİT'iyle ve MHP itleriyle devlet, gerici-baskıcı bir çete devletidir.

MGK'nın 28 Şubat Kararları da yığınların sesini kesememiş ve rejimin az da olsa nefes almasını sağlayamamıştır. Yılmaz hükümeti, yüzde 100'leri geçen enflasyon eğrisini indirememekte ve acısını baskı ve ezgiyle emekçi halktan çıkarmakta ve bir yandan da sivil faşistlere meydan açmaktadır. Böylece yükselen sesleri kısmayı ummaktadır. Görüldüğü gibi son dönemde MHP ve Ülkü Ocakları faşistleri, halka ve öğrenci gençliğe faşist saldırılarını arttırmıştır. MHP'li faşistlerin Avcılar'daki öğrenci yurdunu, satır, bıçak ve baltalarla basmaları; üniversite kantinlerinde polis desteğiyle devrimci öğrencilere saldırıları, en yakın örnekleridir. 1980 öncesi yapılanları daha unutmadık. Burjuvazi içindeki kriz daha da sertleşecektir. Halka karşı baskı ve zor kullanma, devrimci güçlere karşı şiddet de artacaktır. Faşist eylemlerin yinelenmesi kapıdadır. Gerici, şeriatçı, faşist güçlerin bugünkü kadrolaşma düzeyini hesaba katacak olursak üzerimize düşen görevin önemi ve boyutu da ortaya çıkmaktadır. Bu kez de geç kalırsak birçok insanımız biz daha "n'oluyor?" demeden kurşunlara hedef olabilir ve işçi sınıfımız daha yolun başında çok kan kaybedebilir.

Toplumun kaderi giderek daha da ağırlıkla devrimci güçlerin anlayış ve yapılanmasına bağlanmaktadır.

Devrimci durum koşullarında şu anki sorun, varolan toplumsal hareketliliği anlamlı bir üst düzeye sıçratacak olan güvenilir örgütsel alternatifi yaratmaktır. **Can güvenliği komiteleri** devrimci durumun, bunalımın, faşist zorbalığın dayattığı örgütlenmelerden biridir. Tabii ki, faşizm, kanla, kurşunla, bombayla halkımızın üzerine yürürken can güvenliği kırmızı karanfillerle, beyaz güvercinlerle sağlanamaz! Bu, faşistlerin makinalıları karşısında taşla, sopayla, savaşımı halkın kendiliğinden getirdiği düzeyle sınırlamak olur. Yürüköğlu Yoldaş'ın seneler önce *Emperyalizmin Zayıf Halkası* kitabında dediği gibi bu çeşit örgütlenmeler yalnızca savunma görevini üstlenmiş değildir. Halkın artık farkına vardığı gereksinimlerden onu ileriye, devrimci savaşımın üst aşamalarına yöneltmeyi de üstlenmiştir.

Türkiye'de her şey son tahlilde şiddet yoluyla çözümlenmektedir. Karşı-devrimin, düzenin ömrünü uzatma çabaları da, devrimin zaferi de böyle olacaktır. Devrimci güçlerin kendini ve halkı koruması için de, ajanların cezalandırılması için de, halkın toplumsal şiddet unsurunun başarıya ulaşabilmesi için de **can güvenliği komitelerine** ihtiyacımız vardır. Emekçi semtlerinde, mahallelerde, tüm ülke çapında savunma birlikleri oluşturarak, halkın can güvenliğini sağlamak zorunluluğumuz vardır.

Kitlelere en hızlı ve yaygın biçimde ulaşıp, **Halk Meclislerini** tüm ülkede yaygınlaştırmalı, halkın can güvenliği komitelerini de bu meclisler çerçevesinde kurmalıyız. Tüm devrimci örgütlerin, ikircimsiz, Halk Meclislerinde elbirliğiyle halkın örgütlenmesine katılması gereklidir ki günün koşullarında bu, halk güçlerini ülke genelinde örgütlemenin ve sokağa dökmenin en kestirme ve ortama uygun yoludur. Ayrıca Halk Meclislerinin denetimi altında örgütlenecek ve halk ordusunun nüvelerini oluşturacak güvenlik birimleri ile devletin şiddetine ve demlenmekte olan sivil faşist tehlikeye karşı halkın kendi can güvenliğini koruması sağlanacaktır. Gelmekte olan faşizmi durdurmanın başka yolu yoktur.

Bu kez, hazırlıksızlık nedeniyle verilecek canımız yoktur. Gerici, şeriatçı, faşist güçlerin bugünkü kadrolaşma düzeyini hesaba katacak olursak üzerimize düşen görevin önemi ve boyutu ortaya çıkmaktadır. Halk Meclislerini tüm ülkede yaygınlaştırmalı, halkın can güvenliği komitelerini de bu meclisler çerçevesinde kurmalıyız. Halkımızın hemen kucaklaşıp bu komitelerde kendi can güvenliğini kendisi sağlamak için örgütlenmesi gereklidir. ●

EKONOMİNİN GLOBALLEŞMESİ DEVRİMLERİN DE GLOBALLEŞMESİNİ GETİRECEKTİR

KASIM ZORLU

Globalleşme kavramı yeni bir kavram değildir. Fakat bugün emperyalizmin içinde bulunduğu aşamanın temel özelliklerini, ana vurgularını ayırdedebilme kolaylığı açısından işe yaramaktadır. Kapitalist emperyalizm çağının belli başlı temalarının bugün kazandığı biçimleri ve bir yanıyla da içeriğindeki farklılıkları anlatması açısından önemlidir.

Globalleşme bağlamında kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, dünyanın ekonomik olarak yeniden paylaşımı, genişletilmiş yeniden üretim vb. gibi kavramlar, emperyalizme bağımlılık, yeni-sömürgecilik gibi olgular şimdiye kadar alışılagelmiş anlamlarının dışında değerlendirilme sürecine girmiştir denilebilir.

Artık kavramların içeriğine sadık kalarak emperyalizm açısından sömürgecilik, yeni-sömürgecilik sözcüklerini kullanmanın olanağı yoktur. Günün ana teması globalleşmedir ve tüm dünya globalleşmenin motor gücü olan bilimsel-teknolojik devrimin sömürgesi haline gelmiştir.

Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası bugün çok daha üst düzeyde ve kapsamlı bir içeriğe sahiptir. Bugün artık yalnızca ülkeler bazında değil, bir de uluslarüstü tekeller, tekel grupları ve onların ilişkilerini, çıkarlarını düzenleyen uluslarüstü kurumlar temelinde eşitsiz gelişme yasasını değerlendirmek gerekir. Her zaman yürürlükte olan eşitsiz gelişme yasasının yaptırımı, artık "ulusal devletler" kapsamını aşmıştır ve bilimsel teknolojik devrimin bugün ulaştığı aşama ve gelecek için taşıdığı potansiyel olarak ilk kez katıksız ekonomik bir işleyiş kazanmaktadır denilebilir.

Bu ne anlama geliyor?

Elbette, her zaman ekonomik alt yapı dünyadaki değişimlerde belirleyicidir. Bunun yanı sıra, nesnel oluşumların belirli bir olgunluk aşamasında, kendisi de artık nesnelliğin bir parçası haline gelmiş siyasal üst yapılar bizzat kendileri gebe olunan değişimlerin hayata geçmesinin, raslantılara da bağlı olarak, şu veya bu biçimde, dolaylı olarak aracı da olurlar.

Bilimsel teknolojik devrimle birlikte dünya artık öyle bir konuma gelmektedir ki, ekonomik faktörler o denli global, o denli güçlü bir organik yapı kazanmaktadır ki, üretken güçlerin gelişmesi o denli eskiyi alt üst edici bir yönde ilerlemektedir ki, artık kapitalist emperyalizmin siyasal, askersel üst yapılarının sınırlarını zorlamaktadır. "*Enfermasyon süper otoyolu*" ekonomide getirdiği yenilik ve yaptırımların, üretimin planlanması ve dağıtımında yarattığı engin merkezci olanakların yanı sıra, siyasal erkin de tabanını genişletme potansiyaline, bir paradoks da olsa kapitalizmin sınırları içinde bile, sahiptir.

Siyasal devrimin içeriği aynı kalmakla birlikte, dünya ölçeğinde vurup düşürücü güç, kol emeğinden marifetli parmaklara geçmektedir. Şalterlerin kontrolünün tanıdığı olanağın yerini klavye kullanımının yetileri almaktadır.

Emperyalizme bağımlılık tüm dünya ülkeleri için geçerli iken, emperyalizmin (uluslarüstü tekellerin) az ve orta gelişmiş ülkelere olan gereksinimi azalıyor. Bunlar kendi alanlarında at koşturmayı daha elverişli buluyor. Genişletilmiş yeniden üretim buralarda ve yeni yöntem ve yaratılan gereksinimlerle şekilleniyor. Emperyalizmin organik yapılanması yer ve konum değiştiriyor. Emperyalist artı-değer giderek ileri kapitalist ülke bazındaki yoğunlaşmasını arttırıyor. İleri kapitalist ülkeler arası yatırımlar belirginlik kazanıyor.

Az ve orta gelişmiş ülkelerin emperyalizme bağımlılığı giderek daha vazgeçilmez hale gelirken bu durum yeni sömürgecilik kavramındaki dolaysız yapısını yitiriyor ve dolaylı bir hal alıyor.

Az ve orta gelişmiş çevrende emperyalizmin iştahı azalırken özellikle gelişmekte olan ülkelerin bu pazardaki rekabeti ve ortaya çıkan boşlukta parsel kapma yarışı kızışıyor. Bağımlılığını daha da arttırma pahasına emperyalizmden yüksek teknolojinin nimetlerini alma çabaları bu kategorideki bazı ülkelere diğerleri üzerinde avantaj sağlarken, global anlamda emperyalizme parmağını oynatmadan artı-değer kitlesini arttırma olanağı sağlıyor.

Globalleşme kapitalizmin doğuşuyla birlikte teorik ve pratik olarak işleyen ve emperyalizmle birlikte iyice hızlanan bir olgudur. Öyleyse, bugün bu bir sözcüğe vurgu gereksinimi nereden geliyor? Dünya kapitalist ekonomisinin işleyişlerinde ve siyasal yapılanmalarda dönemin getirdiği değişimler nelerdir?

Önce bu değişimlerin altında yatan temel neden, bu süreci kolaylaştıran motor güç nedir?

Bu motor güç bilimsel-teknolojik devrim ve özellikle elektronikte ve telekominikasyonda gerçekleşen müthiş ilerleme ve bu ilerlemenin bugünkü coğrafyasıdır. Bu coğrafyanın ikili bir yapısı vardır.

Birincisi, bu ilerleme ağırlıklı olarak ileri kapitalist ülkeler bazında, uluslarüstü tekellerin güdümünde ve kapitalizmin rezervlerinin düzeyini anlatır ve üretici güçlere hala sıçrama getirebilecek potansiyelini kanıtlar biçimde gerçekleşmiştir ve emperyalizmin egemenliğini pekiştirmiştir.

İkincisi, ilerleme doğası gereği, daha ekonomik alanda kullanıma sokulmasıyla birlikte, tabana yayılarak yürümekte, toplumsal gelişme sürecine de gelecek açısından avantaj sağlamakta ve emperyalizmin komünizme doğru sarhoş ve ağır gidişini bilinçli bir gidişe çevirmenin daha elverişli koşullarını yaratmaktadır.

Burada bir noktayı vurgulayalım: Soğuk savaş döneminin askeri ve siyasal rekabet sürecinde gerçekleşen bu teknolojik buluş ve ilerlemeler ancak ekonomide kullanıma girmesi ve üretici güçlere yansımasıyla birlikte gerçek bir bilimsel-teknolojik devrim niteliğini almış ve emperyalizmin üstünlüğünün belgesi olmuştur.

* * *

Şimdi, bilimsel-teknolojik devrimde ifadesini bulan bu motor gücün sağladığı olanaklarla dünya ekonomik sisteminin işleyişlerinde ve siyasal oluşumlardaki somut değişimlere bakalım.

Az gelişmiş ülkeler doğal kaynaklar sağlayıcısı durumundan önemli ölçüde çıkmış ve uluslararası sermayenin endüstriyel kapasitesinin giderek büyük bölümünü bu bölgelere kaydırmasıyla, kapitalizmin buralarda yayılması hızlanmış ve bazıları ekonomik güç merkezleri haline gelmiştir. Bunun sonucunda, bu ülkelerde işçi sınıfının endüstriyel bölümü büyürken dünya kapitalizminin merkezlerinde küçülmektedir.

Elbette globalleşmenin faturası dünya işçi sınıfının ve özellikle de az ve orta gelişmiş ülke halklarının sırtına biniyor. Bilimsel-teknolojik devrimin işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarına getirdiği zararlı etkilere karşı ardıcıl bir savaşım yürütmek gerekiyor. Ama teknolojik ilerlemeye karşı gerici bir konuma düşmeden ve toplumsal ilerlemenin çıkarlarını gözeterek.

Yeni teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere etkilerinin başta gelenleri ise:

i-) İhracatlarının içeriği değişmekte ve sentetik maddeler ön plana çıkmaktadır.

ii-) Temel avantajları olan ucuz emek avantajı ortadan kalkmaktadır. Otomasyon, robot kullanımı sayesinde canlı emeğe gereksinimin azalmasıyla, uluslarüstü tekellerin yatırımları daha çok kapitalizmin merkezlerine kaymaktadır.

iii-) İşsizlik artmakta, nitelikli işçi bile işsizliğe mahkum olmaktadır.

Üretimin aşırı karmaşıklaşması ve büyümesi, hiçbir ülkenin kaynaklarının üretime tek başına yetmemesi, pazarının kendi üretimini ememmesi sonucunu yaratıyor. Dünya çapında üretim ve dağıtım planlaması kendisini dayatıyor. Sınırlar gericileşiyor.

Üretimin ve dağıtımın merkezi planlaması gereksinimi, uluslarüstü tekellerle ulusal devletler arasındaki çelişkiyi azdırıyor. Ulusal devletlerin girişimleri, çizdikleri politikalar giderek daha fazla merkezi yapının çıkarları doğrultusunda belirleniyor.

IMF (Uluslararası Para Fonu), OECD (Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Örgütü), WTO (Dünya Ticaret Örgütü) gibi emperyalist dünya kurumları giderek ulusal devletlerin manevra alanını daraltıcı önlemler alıyor, koşullar dayatıyor.

Örneğin: 1995'de GATT'ın işlevlerini üstlenen Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO), 1995'den beri Ekonomik İşbirliği ve Gelişme Örgütü'nde (OECD) tartışılmakta olan (MAI) *Çok Yanlı Yatırım Anlaşması*'nın yürürlüğe girmesi halinde, eskisinden kat kat daha büyük yetkilere sahip olacağı söyleniyor. 1995'den beri gizli bir ana gündem maddesi olduğu ve Ocak 1997'de kamuoyuna sızdığı iddia edilen taslağa göre uluslararası tekellerin yatırım yetkileri sınırsız bir şekilde arttırılıyor. Yatırımcılara tanınan yeni haklarla ulusal devletlerin koruma duvarları parçalanıyor ve ulusal yetkileri daraltılıyor. Yüzde 90'ı tamamlanmış bu taslağa göre uluslarüstü tekellere sağlanan kolaylıklar ve ulusal devletlere dayatılan ve üretim ve servis, dövizli ticaret, borsa ve senetler, toprak ve doğal kaynaklar mülkiyeti gibi alanları kapsayan sınırlamaların bazıları şöyle:

* Yatırım sahipleri hükümetin herhangi bir girişiminden dolayı, *planlanmış ama henüz hayata geçmemiş bir yatırım niyeti de dahil*, kar etme potansiyellerinde bir sınırlamaya uğrarsa o devletten tazminat alma hakkına sahiptir.

* MAI 'nin 'istihkam ve tazminat' maddelerine göre her yabancı yatırımcının, vergilerden çevre sorunlarına getirilen çözümlere, iş kanunlarına, tüketici haklarına kadar hükümetlerin her türlü eylem ve kararlarına karşı çıkma hakkına sahiptir.

* 'Anlaşmazlıktan koruma' maddesiyle ise yatırımcıya yine herhangi bir boykot, grev, gösteri yüzünden kar potansiyelini kaybetme tehlikesine karşı tazminat hakkı tanınıyor.

* Hükümet politikasında niyet değil sonuçta yabancı yatırımcıya yaptığı etki esas alınıyor.

* İşleyiş kuralları üzerinde yasaklama. Özellikle çevre sorunları ve tabii kaynaklara dönük ulusal yasaklamalara karşı önlem getiriyor.

Son olarak, uzakdoğu ülkelerindeki (bilimsel-teknolojik devrimin az ve orta gelişmiş kesimde yarattığı yıldızlar) döviz ve borsa krizlerinin durumu ve IMF yardımlarında getirilen koşulların içeriği de iyi örnek.

Tayland, Endonezya ve Güney Kore gibi ülkelerin içine girdikleri ve tüm bölgeyi etkileyen döviz ve borsa krizi ve sonrası gelişmeler de daha bugünden uluslararası tekellerin egemenliğini ve özellikle gelişmekte olan ülkelerin emperyalizme nasıl göbeginden bağlı olduğunu iyi sergiliyor..

IMF'in ek yardım için dayattığı koşullara kısaca bakmak bile bu yıl içinde yürürlüğe gireceği söylenen MAI"nin daha ilk tartışma aşamasında bile uygulamaya girdiğini belgeliyor.

IMF bir yandan dünya ekonomisinin işleyişindeki dengeleri bozma potansiyeli taşıyan oluşumlara karşı önlem getirirken, aynı zamanda uluslararası tekellerin konumunu daha da güçlendirmeyi hedefliyor.

Bu tür ülkeleri krizden kurtarmak için sunduğu ek yardımlara koşul olarak MAI'nin metnine sadık önlemler dayatıyor. Dahası, bu ülkelerin siyasal kadro ve danışman bileşimlerinde değişiklik dayatırken, maliye bakanlığını ve merkez bankasını da kendi atadığı yabancı danışmanlara bağımlı kılıyor.

İlk bakışta verdiği ek yardımları garanti altına almak için gerekli önlemler hissini verse de altta yatan eğilim açık olarak MAI paralelini kurduruyor.

Elbette globalleşmenin faturası dünya işçi sınıfının ve özellikle de az ve orta gelişmiş ülke halklarının sırtına biniyor. Bilimsel-teknolojik devrimin işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarına getirdiği zararlı etkilere karşı ardıcıl bir savaşım yürütmek gerekiyor. Ama teknolojik ilerlemeye karşı gerici bir konuma düşmeden ve toplumsal ilerlemenin çıkarlarını gözeterek. ●

Komünist Manifesto'nun 150. yıldönümü nedeniyle Küba'da düzenlenen uluslararası toplantıda, TKP MK Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden C. Yandaş yoldaşımızın yaptığı konuşma metnidir

MARKS, ENGELS ÖRGÜTÇÜ, EYLEMCİ ve DÖĞÜŞÇÜLERDİ

C. YANDAŞ

Marks ve Engels herşeyden önce birer eylem adamı, militanıdırlar. Tüm yaşamlarını bir tek olgu uğruna harcadılar. Örgüt!

"Devrimci pratik çalışma yürütmeden de, devrimci teoriye kalıcı katkı yapmak olanaksızdır." Marks ve Engels bize yaşamlarıyla bu gerçeği en güzel biçimde kanıtladılar. Her ikisi de teorik görüşlerini, katkılarını, fildişi kulelerinde sınayıp geliştirmediler. Bunu yapmanın denek taşı, fabrikalar, iş yerleri ve de gerektiğinde barikatlardı. Onlar da hiç ikircimsiz bu pratiğin sonuna kadar bir parçası olmaya çabaladılar.

Değerli yoldaşlar ve dostlar,

Konuşmama başlamadan önce partim adına, tüm Küba'lı yoldaşları *Komünist Manifesto*'nun 150. yıldönümü nedeniyle böyle önemli ve anlamlı bir konferans düzenledikleri için kutlar ve teşekkür ederim.

Benim katkımın başlığı "Marks ve Engels'in militanlığı" şeklinde. Haklı olarak böyle bir konunun, konferansın genel kapsamıyla ne gibi ilişkisi olacağını soracaksınız. Bu nedenle önce bu konunun ilintisini açıklayacağım, ardından da gayet güncel olduğuna sizi ikna etmeye çalışacağım.

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi, 1980'lerin sonundan itibaren dünya sosyalist sisteminin fiziksel olarak ortadan kaldırılmasının ardından dünya emperyalist sisteminin ideolojik saldırıları giderek daha da azmaya başladı. Amaçları, dünya işçi ve emekçisinin felsefesini ve idealini tamamen kazıyıp atmaktır. Bu amaca ulaşmak için her yöntemi denemekten de kaçınmamaktadırlar.

Sözkonusu yaklaşım doğrultusunda Lenin'in kişiliğine yapılan saldırılara hepimiz şahit olduk. Yüce Bolşevik Devrimi'nin önderinin, on milyonlarca insanın yığınsal olarak yok edilişinin temel girişimcisi ve Stalin'in de onun sadık devamcısı gibi gösterilmeye çalışıldığını gayet iyi biliyoruz!

Çok geçmeden Marks ve Engels de bu saldırılardan paylarını alacaklar. Onların da sırası mutlaka gelecektir. Burjuva ideologları, şimdilik onları fikirlerinin modası geçmiş iki akademisyen gibi göstermeyi yeğlemektedirler. Oysa *Komünist Manifesto* da dahil olmak üzere klasik yapıtlarının bazıları bugün en tanınmış burjuva yayınevleri tarafından basılmaktadır! Bunu yaparken yayınevleri iki amacı hedefliyorlar: Bir yandan görüyorlar ki bunca zaman Marks ve Engels'in yapıtları güncelliğini kaybetmemiş giderek hala yığınlarca insan tarafından okunmakta, dolayısıyla basıp kar etmek istiyorlar. Yoksa bu yayıncılar komünist olmadılar! İkinci neden ise daha sinsi, çünkü sinsice yapılıyor. Şöyle ki, bu klasiklerin sunuluşunda, Marks ve Engels, yaşamlarının ağırlık bölümünü kütüphanelerde cilt cilt eserlerini yazmakla geçirmiş iki düşünür olarak tanıtılıyor.

Yoldaşlar, tarih bize bunun hiç de böyle olmadığını gösteriyor! Marks ve Engels'i bu şekilde sunmak iğrenç bir çarpıtmadır. Bu çarpıtma bilinçli olarak yapılmaktadır. Bunu yapmakla şu amaçlanmaktadır: İşçi sınıfının savaşımına yeni katılan devrimcilerde, eylemlerini kütüphanelerde teorik çalışmalarla sınırlayarak da dünyayı değiştirebilirlermiş gibi bir hayal yaratmak istemektedirler. Kısacası, yığınları pasifleştirmeyi amaçlamaktadırlar.

Gerçekte Marks ve Engels herşeyden önce birer eylem adamı, militanıdırlar. Tüm yaşamlarını bir tek olgu uğruna harcadılar. Örgüt! Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ha patladı, ha patlayacak olan devrim dalgası için işçi sınıfını örgütlemek! Her ikisinin de en büyük endişesi Avrupa'da patlayacak devrimlerin işçi sınıfının hazırlıksız bir durumda yakalanmasıydı. Kaleme aldıkları yazılar ya da yapıtlar, ki herbiri başlı başına bir klasiktir, devrimci pratik deneyimlerinin süzülmesiyle, örgütsel çalışmalarından çıkardıkları sonuçlara dayanarak yazılmışlardır. Kanımızca, fikirlerinin bunca berrak ve uzun ömürlü olmasının ardında yatan başlıca etken, pratiğin denek taşlarında damıtılmış olmalarıdır.

Komünist Manifesto'nun 150.yıldönümü konferansında Olga Fernandez ve Isabel Moual yoldaşlar konuşurlarken.

Tarihçi olmak gibi hiçbir iddiam yok, ancak bu söylediklerimi zamanım elverdiği ölçüde desteklemek amacıyla bazı basit tarihsel gerçekleri sizlere hatırlatmak istiyorum. Benim neslim Marksist klasikleri kolayca bulabilmek, Marks, Engels ve Lenin gibi işçi sınıfının biliminin kurucularının yaşam öykülerini çeşitli kaynaklardan öğrenebilmek şansına sahipti. Günümüzde bu yapıtları bulabilmek, özellikle kapitalist ülkelerde, giderek güçleşmeye başladı. Bu nedenle, hatırlatmak istediğim tarihsel gerçeklerin özellikle genç yoldaşlar için sıradan bilgi olmama şansı söz konusudur.

Şunu çekinmeden söylebiliriz ki, Komünistler Birliği'nin 1847 Kasım'ındaki İkinci Kongre'sinden (bu kongrededir ki yürütme komitesi Marks'a Birliğin programı yerine geçebilecek bir çeşit Manifesto yazma görevini vermiştir) 1849 Kasım'ında Almanya'da devrimin yenilgiye uğramasından sonra Londra'da buluşmalarına kadar olan süre, Marks ve Engels'in yaşamlarının en hareketli dönemlerinden biridir. Onların iki yıl gibi kısa bir süre içinde yaşadıkları deneyimleri olsa olsa bir ömür boyunca yaşayarak edinebiliriz, tabii o da eğer yeterince şanslı isek! Bildiğimiz gibi, bu dönem içinde Almanya iki devrimci ayaklanmaya, Fransa ise Şubat-Haziran 1848 devrimine sahne oldu. Ayrıca Macaristan, İtalya ve Polonya gibi Avrupa'nın diğer ülkelerinde de devrimler patladı!

Marks ve Engels şunu çok iyi anlamışlardı ki, bu devrimlerde (özellikle Almanya'da olanlarla doğrudan bağlantılıydılar) öncü rolü oynayabilmek için tek silah vardı, o da işçi sınıfının siyasal bir güç olarak örgütlenmesiydi. Kurulmasında öncü oldukları ya da sonradan içinde yer aldıkları örgütlerin sayısı hayret edilecek kadar çoktur. Bunlardan bir kaçını örnek olarak verecek olursak: Brüksel Komünist Yazışma Gurubu, Adiller Birliği, Komünisler Birliği (1848'deki Alman devriminde bu örgütün adı Komünist Partisi olarak geçer) Paris'te, Almanya'nın çeşitli kentlerinde ve İsviçre'de işçi dernekleri, Londra'daki Alman İşçileri Eğitim Derneği ve tabii Uluslararası İşçi Derneği (diğer adıyla 1. Enternasyonal).

Örgütlenme çalışmalarını Marks ve Engels hemen her zaman kendi kurdukları, yazılarını yazıp redaktörlüğünü yaptıkları teorik bir dergi ya da gazetenin etrafında sürdürdüler. Diğer bir deyişle, yayın çıkarmak onlar için hiçbir zaman başlı başına bir amaç olmadı. Esas amaç, işçi sınıfının ileri devrimci kesitlerini örgütleme çalışmalarını propagandaajitatör olduğu kadar kollektif örgütleyiciliği de olan bir yayın temelinde yürütmekti. Bu olgu bile aslında onların ne denli militan ruhlu olduklarını gösteren tipik bir örnektedir. Pek tabii ki Marks ve Engels yaşamları süresince ne kadar yetenekli, birinci sınıf pratik devrimciler olduklarını çeşitli fırsat ve durumlarda gösterebilmişlerdir. Bunların bir kaçını hatırlatmak amacıyla örnek olarak verelim:

* Yukarıda bir kaçının adını verdiğimiz işçi sınıfı örgütlerini kurmak ve başında yönetici rolü oynamak,

* *Neue Rheinische Zeitung* gazetesini kurmak ve yayınlamak. Bildiğimiz gibi, bu gazete 1848-1849 Alman Devrimi'nde işçi sınıfının devrimci kesiminin eylem kılavuzluğunu yapmış, en temel kollektif örgütleyici örneğini oluşturmuştur. Ayrıca yazı kurulunda Marks ve Engels'in dışında Komünistler Birliği'nin en önde gelen Alman asıllı yönetici yoldaşları (örneğin Moll, Weerth, Wolff) da yer almışlar ve siyasal, felsefi, hatta sanatsal açıdan da olağanüstü bir kadro oluşturmuşlardır. Lenin, *Neue Rheinische Zeitung*'dan Alman işçi sınıfının çıkarmış olduğu en iyi gazete olarak bahseder.

* Alman Ulusal Meclisi'nin burjuva üyeleriyle defalarca görüşmelerde bulunup, onların yaklaşan devrimde karşı-devrimci gerici sınıflarla devrimci işçi sınıfı arasında yalpalayıp durmasını önlemek ve kendilerinin de saflarında bulundukları işçi sınıfının devrimci kesimiyle taraf tutmalarını sağlamak.

* 1848-1849 devrimlerinde Almanya'da silahlı ayaklanmaların örgütlenmesine doğrudan aktif olarak katılmak,

*1849'da Engels'in Willich' in gönüllü birliklerine askeri stratejist olarak katılması (yeri gelmişken, Alman sosyal demokrasisinin kurucularından olan ve Marks ve Engels'i de yakından tanıyan Wilhelm Liebknecht'ten bir anıyı aktarmadan geçmek istemiyorum:

1849 yılının Şubat ve Nisan ayları arasında Engels, sürmekte olan Macar devrimiyle ilgili olarak *Neue Rheinische Zeitung* gazetesinde bir dizi yazı yazar. Engels, Macar hükümetinin ordularının manevraları olsun ya da ayaklanan halkın silahlı birliklerinin izlediği taktikler olsun, o kadar ustaca ve uzman gözüyle anlatır ki, kimse onun yazdığına inanmaz, bu olsa olsa devrime sempatik gözle bakan üst düzeyde bir Macar subayının işidir derler!...)

* Engels'in 1849 Mayıs-Temmuz ayları sırasında Baden, Platinate ve Elberfeld'de Willich'in gönüllü birliklerinde Prusya orduların karşı elde silah savaşması. Sayıca ve donanımca Prusya ordularının kendilerinden çok üstün olmalarına karşın bir yandan dövüştüler, bir yandan da düzenli olarak geri çekildiler. Ta ki İsviçre sınırına varana kadar. Sınıra geldiklerinde de silahlarını Almanya'da gizleyip İsviçre'ye geçtiler.

Bu listedeki örneklerimiz Marks ve Engels'in yaşamında özelikle *Komünist Manifesto*'nun yayınlanışından sonraki bir iki yıllık süreyi kaplıyor. Diğer dönemlerde de bu kadar yoğun olmamakla birlikte buna benzer nice deneyimleri örnek olarak verilebilir militanlıklarının altını çizmek için. Gel gelelelim zamanımız giderek azaldı, bu nedenle ne söylemeye çalıştığımı bir daha özetleyip konuşmamı bitirmek istiyorum:

Hepimiz biliyoruz ki, meşhur deyişe göre, "devrimci teori olmadan devrimci hareket olamaz." Bu tartışılmayacak derecede açık bir gerçektir. Ancak, söylediklerimizin ışığında, buna şunu da eklemek mümkündür: "**Devrimci pratik çalışma yürütmeden de, devrimci teoriye kalıcı katkı yapmak olanaksızdır.**" Marks ve Engels bize yaşamlarıyla bu gerçeği en güzel biçimde kanıtladılar. Her ikisi de teorik görüşlerini, katkılarını, fildişi kulelerinde sınayıp geliştirmediler. Bunu yapmanın denek taşı, fabrikalar, iş yerleri ve de gerektiğinde barikatlardı. Onlar da hiç ikircimsiz bu pratiğin sonuna kadar bir parçası olmaya çabaladılar.

Yoldaşlar, ilginize teşekkür ederim. ●

-III-

I. KONGRE SONRASI DURUM

NAZIM ÇELİK

Bu sayfadaki yazılarımızda parti arşivinden, elimizde olan kaynaklardan ve parti tarihi üzerine yazılmış çeşitli kitap ve makalelerden yararlandık.

TKP'nin I. Kongresi'nde alınan kararlar, işçi, emekçi ve aydınlar arasında kabul gördü, heyecan yarattı. Türkiye işçi sınıfının savaşımını yeni bir aşamaya yükseltti. Parti saflarına yeni güçler katıldı. İşgalci güçlere karşı silah elde savaşan Türkiye halkı ile TKP arasındaki kaynaşma süreci hızla gelişti.

Fakat, burjuvazi elde ettiği üstünlüğü ve hegemonyayı yitirmek istemiyordu. Bu nedenle, yığınlara güvenmeyen burjuvazi eski Osmanlı ordusunu canlandırmaya çalıştı.

İşte ülke böyle bir durumdan geçerken Mustafa Suphi yurda gitmenin gerekliliğini daha çok hissediyordu. M. Suphi'nin bu kararında Mustafa Kemal'in mektubunun da rolü olmuştur. Ama Mustafa Kemal ve hükümetinin komünistlerden çekindiği, onlar üzerindeki baskıyı sürdürdüğü biliniyordu. M. Suphi Türkiye'de zor günlerin onları beklediğini tahmin ediyordu. Ancak, M. Suphi ve yoldaşları kararlıydılar. Türkiye'ye gidip, proletaryanın, halkın savaşının önderliğini yapacak, onlarla beraber emperyalist işgalcilere karşı cephelerde savaşa katılacaklardı.

Yola çıktılar. Fakat daha ülkeye ulaşır ulaşmaz M. Kemal hükümetinin, geçmişten gelen Osmanlı hilesi yöntemiyle vahşice katledildiler. Bu seçkin komünist önderleri öldürenler, onların yaşamlarını adadıkları davayı ve yarattıkları partiyi (TKP) yok edemediler. Tersine, işçi sınıfının ve partinin mücadelesi daha da körüklendi.

I. Kongre sonrası dönemde, partinin, işçi sınıfının mücadelesinde ilerlemeler kaydedildi. Mücadele bir üst aşamaya sıçramıştı. İşte bu aşamayı kanıtlayan birkaç tarihi belgeyi sunuyoruz.

Mustafa Suphi'nin Atatürk'e gönderdiği 3 Ocak 1921 tarihli son mektubu.

"Ankara'da Büyük Millet Meclisi Riyasetine

"Memleketimizde Komünist Fırkası'nın kanuniyet kazanmış olmasını, senelerden beri muhtelif ülkelerde amele ve rençberlerin kuruluşu hareketlerine iştirak eden Türk komünistleri büyük bir memnuniyetle karşıladılar. TBMM Hükümeti bu eseriyle halkın büyük çoğunluğunu kurtarmaya yönelik olan bu esaslı maksada ne kadar derin bir anlayışla bağlı olduğunu kanıtlamıştır. İşgalci yabancı kuvvetlere ve bu kuvvetlerin nüfuzu altında kalan İstanbul'a karşı milli hudutları savunmak üzere silaha sarılan Anadolu, hiç şüphesiz Türkiye tarihinde yepyeni bir devir açmış oluyor. Memleketten gelen komünist vekillerinin iştirakiyle Bakü Kongresi'nde oluşturulan Türkiye Komünist Fırkası bu devrin tam bir zafer ile sonuçlanması için emperyalizme karşı açılan direnme cephesinin kuvvetlendirilmesine ve halkın geniş tabakaları içinde memleketin iktisadi esaretten kurtarılması ve tam bir istiklal elde etmesi gayesinin yaygınlaşmasına çalışmak üzere faaliyetini memlekete nakletme kararı vermiştir. Bu maksat ile, yirmibeş kadar komünistin bir kısmı Gümrü üzerinden ve diğer kısmı deniz yoluyla memlekete hareket etmiştir. Amacımız memleketin müdafaa cephesini zayıf düşürmek ihtimali olan her türlü harekete muarız ve bu hususta hükümete mümkün olan herşeyi kullanarak yardımcı olmak ve Türkiye Komünist Fırkası'nın Avrupa proletarya teşkilatları nezdindeki mevki ve nüfuzunu memleketin hürriyet ve istiklalini temini hizmetine koyma noktaları etrafında hülasa olunabilir. Bu gayeler ile mücehhez ve her hususta memleket kanunlarının verdiği müsaadeler dahilinde görev yapmada birlik olarak hareket ederek yoldaşların yanlarında bulunan ve komünizmin bilimsel esaslarını kapsayan bilgilerle beraber memleketimize girmeleri hususunda gereken kolaylıklarda bulunulmasını rica ve yakında Fırka'nın dahil ve hariçte takip ettiği ve edeceği meslek hakkında anlaşmak ve her türlü kötü anlayışa olanak bırakmamak üzere sizlere katılmak isteğimizi arzederiz." (M. Tunçay, *Türkiyede Sol Akımlar 1908-1925*).

Bu mektubu, uzlaşmacılık, pasifistlik içeriyor diye yorumlayanlara rastlanabilir. Aslında mektubun özü, "iktidara biz de talibiz" diyor. Mektupta, ülke için gerekenleri yapıyoruz ve yapacağız deniyor. Emperyalist işgalci güçlere karşı cephelerde birlikte savaşacağız deniyor. Zaten partinin temel amacı işçi sınıfı iktidarını kurmaktır.

Türkiye'de, 1920'li yıllarda işçi hareketi milliyetçilikten sosyalizme geçiş aşamasını yaşamıştır. Bunalım, yoksulluk, işsizlik ve açlık işçilere sınıf bilinci getirdi. Türkiye'nin yalnızca Avrupa bölümünde değil, Asya tarafında da devrimci hareketin oluşmasına elverişli bir temel oluşturdu. 1919'un başlangıcında sadece birkaç işkolunda sendika örgütlenmesi vardı. 1920 sonunda sendikalı işçi sayısı artarak 40 bine ulaşmıştı. Rusya'daki Bolşevik Devrimi'nin de Türkiye işçi hareketi üzerinde olumlu etkileri olduğu mutlak bir gerçekti.

Birçok sendika arasında Anadolu demiryolcularının, elektirik işçilerinin, deniz ulaşım işçilerinin, matbaacıların ve madencilerin örgütleri de var. İşgalci güçlerin ağır baskılarına rağmen, tramvay işçileri ve öğretmenler de grevler yaptılar.

Ankara demiryolcularının 1 Ekim 1922 tarihli bir bildirisini, o dönemin sınıf mücadelesinin düzeyine ve içeriğine örnek teşkil etmesi bakımından bilgilerinize sunuyoruz.

"Şimendiferci arkadaşlara;
"Arkadaşlar!

"Türkiye işçi ordusunun tarihi, birinci sahifesinde seni kaydediyor. Neden mi..?

"Hürriyetin ilanında, en evvel amele cemiyetini kuran sen ve arkadaşlarındı. Sen müstebid, zalim idarenin elinden birçok haklarını kurtarmağa uğraşırken hiçbir amele teşkilatı, işçi birliği, varlığı yoktu. Bunu sen gerçekleştirdin!

> Türkiye'de, 1920'li yıllarda işçi hareketi milliyetçilikten sosyalizme geçiş aşamasını yaşamıştır. Bunalım, yoksulluk, işsizlik ve açlık işçilere sınıf bilinci getirdi. Türkiye'nin yalnızca Avrupa bölümünde değil, Asya tarafında da devrimci hareketin oluşmasına elverişli bir temel oluşturdu.

"En evvel patronuna sen isyan ettin! Fakat, bilahare hükümetin eli buna karışıp gün geçtikçe, bu senin haklı davanı söndürüp kapattılar.

"Yine sen ve arkadaşların gizli örgütler kurarak varlığını, halkını müdafaa hususunu ihmal etmedin. Türkiye'de doğup ölen bütün işçi cemiyetleri hep senden örnek aldı. Sen çekicinle, eğen ile, torman ile işin başında çalışırken, zihnin de teşkilatların yollarını tanzim ile uğraşıp, çalışırdı.

"Türkiye Komünist Partisi'ne varlık veren, onu ilk devrelerinde yaşatan, mevcudiyet-i manevisini, kıymetini yükselten yine sensin!..

"Hayatta mübarezen sermayecilere karşı mezarının eşiğine kadar ilelebed devam edip gidecek! Sen bu mücadeleni gevşetir isen, kendin de, çocukların da, neticede açlık ve sefaletten kurtulamazsınız!

"Şu muazzam harp senelerinde senin varlığını, hizmetini, fedekarlığını inkar eden nankördür!

"Tahtlar, taclar devrilip hükümetlerin meydana gelmeğe, hayatta yeni bir devrim, yeni bir ışık, yeni bir devir açılmağa başladığı bugün iyi bil ki bunun en esas temeli kardeşlerin işçilerdir.

"Arkadaş, işçi ve amele orduları bir memleketin terakki ve temeddünde yegane amillerdir. Bugün elindeki teavün sandığı senin, istikbalin en büyük bir istinadgahıdır. Kendin, evvel ailen için ne kadar çalışıyor isen; belki ondan daha fazla olarak bu sandık hakkında çalışman lazımdır. Ve dünkü yokluk içinde: Bugün elinde okuduğun nizamname sana çok şey vaad etmez.

"Yarınını temin için onu kendi varlığına, ihtiyacına, istikbaline göre tevsi ve tanzim için var kuvveti pazuya verip çalışmalıdır.

"Arkadaşlar:

"Mukadderatını tevdi ettiğin arkadaşların sana doğru hizmet edip çalışmaz ise onları oradan yıkıp kaldırmak daha namuskarlarını işbaşına getirmek senin hakkındır...

"Arkadaşlar:

"Cihan hükümetlerinde, cihan milletlerinde bütün amele ve işçi sınıfı ordusu kendini saydırmış, hakkını tanıttırmıştır.

"Seni müdafaa eden, himaye eden kanunlar sen hükümetten istemezsen, aramazsan işlerin pek geri kalır.

"Arkadaş!

"Harp dolayısıyla hükümetin idaresine geçen demir yollarının yarın yine sermayeci ellerine geçeceğini unutma!

"Ve yine unutma ki, göreceğin muamele seni çalıştırıp sırtından geçinecek, seni yok pahasına satın alacak, daha doğrusu çalacak, patronların muameleleridir. Onların hayatıyla kendi hayatını mukayese edersen hayret edeceğin ve sana yapılan haksızlığı, zulmü çarçabuk anlayacak ve göreceksin!

"Eğer bu fırsat elde iken kendini müdafaa ve muhafaza edecek tedbiri hazırlayıp saadet ve istikbalin için, ailenin refahı için lazım gelen malzeme ile mücehhez olmaz isen, neticede yanacak yalnız sen değil, çoluğun çocuğun ahfadın da beraberdir.

"Arkadaş,

"Varlığını müdafaa, istikbalini ihzar için, metin ol! Korkma; istikbal senindir! Sen yalnız azmü sebatla hüsnüniyetle çalış! Bugün muvaffak olamadığın gayeyi, yarın elde edeceğine şüphen olmasın!

"Sen olmadığın için daha dün vücuda getirilemeyen "İşçi Birliği" amelesini gözönüne getir...

"Arkadaşını sev.. Aradaki rabıta-ı muhadeneti bozmak isteyenleri daire-i itaate sevk et.. Rehberlerini intihab et! Elindeki teavün sandığını söndürme.. Yazıktır.. Bunu ilaya çalış ki, sen de ali olasın... Arkadaş.."

Yine aynı dönemde, *Beynelmilel İşçiler İttihadı*'nın yayınladığı bildiriyi de bir diğer belge olarak sunmakta yarar görüyoruz.

"Bütün emekçilere ve yoksullara,

"Anadolu'nun kahraman işçi ve köylüleri, dünya işçi ve fakir köylülerinin hamisi durumuna gelmiş olan Rus Bolşevik Hükümeti'yle bir yardım ve kardeşlik anlaşması yapmak suretiyle ezeli düşmanlarımız olan Avrupa ve Amerika'nın zengin para babalarınca Doğu'da tezgahlanmış planları yerle bir ettiler. Anadolu'nun kahraman işçi ve köylüleri, bu emperyalist, altına susamış spekülatörler çetesinin elinde oynattığı paşaları ve Yunan krallarını yola getirdiler. Yunanistan'daki komünist yoldaşlarımızı zehirleyip ölümle karşı karşıya getirmiş olan, zenginlerin suç ortağı katil Yunan Hükümeti, işçiler ve köylülere karşı işlemiş olduğu günahların haklı cezasını buldu. Anadolu halkının bütün dünyayı şaşırtan bir atılımla kendisini elinden kurtardığı kara pençe ve onu alttan alta hareket ettiren güç bütünüyle yok edilmeli. Bu pençe, hala bizim gibi fakir işçilerle, köylülerin boğazını sıkmaya devam ediyor.

"Yoldaşlar, yapılanlarla yetinmeyelim. Anadolu işçi köylüleri kurtulmuş olsa da, biz hala boyunduruk altındayız. Büyük çoğunluğumuz fakir ve bedbaht emekçiler açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıyayız. Yoldaşlarımızın bir bölümü, sabahın köründen gece yarısına kadar, İstanbul'daki şirketlerin ve zenginlerin kasalarıyla ceplerini doldurmak için çalıştırılıyorlar. Biz, henüz bu acımasız parababaları tarafından gasbedilmiş haklarımızı geri alamadık. Anadolu'daki yoldaşlarımızın siyasal ve ekonomik özgürlüklerini kazanmış olmalarına sevinçliyiz. Sevincimizden pay çıkaran bütün bu zengin ikiyüzlüler, İstanbul yoksullarının düşmanları sanki memnunmuş gibi gözüküyorlar. Unutmayalım ki, örneğin, Tramvay şirketindeki bizim sınıfımızın üyeleri, yoldaşlarımız, bundan birkaç ay önce şirketten bir lokma daha ekmek talep etiklerinde, şirket tarafından açlıkla, öldürülmeyle tehdit edildiler. Onlara ekmek yerine kurşun sunulma durumuyla karşı karşıya kaldılar ve şimdi şirket bizim sevincimizden zorla pay kapıyor. İşte zengin şirketlerin ikiyüzlülüğünün bir diğer örneği.

"Yoldaşlar! Ne kadar çok işçinin, köylünün İstanbul'da bizleri esaret altında inleten düşmanı var. Bunlar bizim kanımız, emeğimiz pahasına, bir lokma ekmek karşılığı inşaa ettiğimiz saray ve köşklerde zevk ve sefa içinde yaşıyorlar. Bizim nümayişlerimize sahte bir tutumla katılıp, bizleri kandırmak ve bizlerin sırtından daha fazla servet edinmek istiyorlar.

"Yoldaşlar! Herşeyi daha açıklıkla görmenin zamanı geldi. Ne zaman uyanacağız? Bolşevik Kızıl İşçi Komiteleri'ne ne zaman kaydımızı yapacağız? Biz, İstanbul işçileri ne zaman elele vereceğiz? Ne zaman işçilerin kutsal bayrağı altında, aynı safta yer alacağız? Bu şirketlerin, bu tüccarların armatörlerin, bu kapitalistlerin, bu mülk sahiplerinin, bütün bu hırsızların boyunduruğunu ne zaman silkip atacağız?

"Yoldaşlar, uyanalım! Yeter! Ya ölüm, ya hayat!

"Yaşasın dünyanın bütün yoksul emekçileri!

"Yaşasın Anadolu'nun kahraman proleterleri!

"Yaşasın Rus Sosyalist Sovyetleri Hükümeti!

"*Beynelmilel İşçiler İttihadı - İstanbul Seksiyonu*"

Marks'ın da dediği gibi, tarih savaşımından ibarettir. 1920'li yıllarda Anadolu halkı, işçi sınıfı, sermayedarlara, işgalci emperyalistlere karşı onurlu bir savaşım vermiştir. Bu sınıf savaşımında TKP'nin önemli bir yeri ve rolü olmuştur. TKP'nin I.Kongresi'nde alınan kararlar büyük bir heyecanla yaşamda uygulanmıştır. ●

Halkın acil ve yakıcı sorunlarını çözebilmek amacına uygun gerekli bir mekanizma olan Halk Meclislerinin tarihteki yeri

Halkın Gücü: Halk Meclisleri -XII

M. KIZILTEPE

Nisan krizinin gösterdiği olgu, ikili erkin çok uzun bir süre devam edemeyeceği ya erkin net bir biçimde bir çizgide kalacak olan Sovyetlere geçeceği ya da Sovyetlerin giderek geçici hükümetin kuyruğuna takılacağıydı. Burjuvazi bu ikinci seçeneği pekiştirmek için hükümetin bağrına birkaç "huylu-ılımlı" Sovyet temsilcisini de katmaktan yanaydı. Böylece kendi uygulayacağı işçi düşmanı politikaya Sovyetleri de alet etmeyi planlıyordu. İlk seçenekten yana olan sadece Bolşevikler vardı.

Önceki yazılardan da okuduğumuz gibi, Şubat 1971 Devrimi'nin kendine özgü bir önemi vardır ki, o da, diğer önemli sonuçlarının yanısıra, ikili erk dediğimiz siyasal durumu ortaya çıkarmış olmasıdır. Nereden kaynaklanıyor ikili erkin önemi? Şuradan; halkın devrimci-demokrat siyasal temsilcileri, hakim sınıfların erkine paralel bir siyasal yapı oluşturmuşlar ve bu yapıyla geçici hükümetin tüm icraatını yakından denetleyerek kendi iradelerini onlara bu sayede dayatmışlardır. Geçici hükümetin bu dönemdeki işlevi gerçekten çok zordu, çünkü Sovyetlerin onaylayacağı bir siyaseti gütse bir türlü, gütmese bir türlüydü. Kralcı, gerici sınıflar ve burjuvaziden başka halkın hemen hiçbir kesimi geçici hükümeti desteklemiyordu. Oysa Sovyetler ise başta işçi sınıfı ve yoksul kır emekçileri olmak üzere tüm halk katmanlarının sözcüsü durumundaydılar.

Başta Petrograd olmak üzere birçok kentte erk aslında Sovyet'in elindeydi. Demiryolu işçilerinden tutun da askeri birliklere kadar herkes Sovyetlerin direktiflerine göre hareket ediyordu. Özellikle askersel konularda geçici hükümetin atacağı hiçbir adım Sovyetlerin isteklerinin dışında olmazdı. Oysa Sovyetlerin hükümet olmak gibi bir sorunu yoktu. Önemli olan halkın acil istemleri doğrultusunda devlet erkini zorlamak ve yaptırımda bulunmaktı.

Tabii Sovyetlerin içinde bulunan çeşitli siyasetlerin temsilcileri, giderek kızışan sınıf savaşımının zorlamasıyla farklı farklı tutumlar alıyorlar, sınıfsal yapılarını daha açık bir biçimde ortaya koyuyorlardı. Örneğin Menşevikler ya da Sosyalist Devrimciler (SR'lar) olsun, o dönemde ufak bir azınlığı oluşturan Bolşeviklerden çok farklı fikirleri savunuyorlardı. Fikir farklılıkları devrimin sınıfsal niteliği, devrimde burjuvazinin rolü gibi son derece hassas ve kilit sorunlar üzerinde olduğu zaman bunun doğuracağı sonuçlar da kaçınılmaz olarak o derece önemli oluyordu. 1917 Şubat-Ekim Devrimi'nin bu anlamda edindiği deneyimlerden aşağıda yeri geldiğinde söz edeceğiz.

ŞUBAT-TEMMUZ 1917 DÖNEMİNDE SOVYETLER, İKİLİ ERKİN ORTAYA ÇIKIŞI

Sovyetlerle ilgili olarak işçilerin, askerlerin ve de zamanla giderek artan ölçüde tarım emekçilerinin görüşleri ise sınfsal ve son derece açıktı. Sovyetleri, kendilerini tüm ezen ve sömürenlere karşı direnme, kafa tutma örgütleri olarak görüyorlardı. Yılların ezilmişliğine, horlanmaya karşı biriktirmiş oldukları kin ve öfke, zaman zaman tabanda Sovyetlerin aldığı kararları uygulamada öznel davranışların ağır basmasına da neden oluyordu. Buna tipik bir örnek olarak Mart ayının başında geçici hükümetin, Çarlık ailesinin ülkeden kaçma planlarını desteklediği şeklinde söylentilerin ortaya çıkmasıyla birlikte Petrograd Sovyeti'nin tabandaki işçi ve askerleri harekete geçirip bu girişimlerin boşa çıkarılması için gösterilen tepkiyi verebiliriz. Anlaşıldığı gibi, aslında iki tarafın arasında bu dönem süresince çok özel bir ilişki vardı. Şöyle ki ikisi de bir öteki olmadan işleri istediği gibi yürütemiyordu. Bu olgunun geçici hükümet için geçerliliği gayet açıktır, çünkü bu kurumun yöneticilicilik görevini sürdürebilmesi için Sovyetlerin onayı gerekliydi. Öte yandan Sovyetler için bu gereklilik ise birkaç nedenden kaynaklanıyordu:

Birinci olarak kadrolarının hükümet oluşturup ülke yönetecek duruma henüz gelmediği söylenebilir. İkinci olarak, ülke yönetebilecek deneyimde kadro olmasına rağmen bunu bir burjuva-liberal hükümete yaptırıp işler iyi gitmediğinde suçu ona yükleyip kendini temize çıkarmak kaygusu olabilir. Bu iki neden çeşitli tarihbilimciler tarafından defalarca ileri sürüldü. Ancak kanımızca esas neden başkaydı: Menşevik-SR partilerinin ağırlıkta, Bolşeviklerin ise azınlıkta olduğu Sovyetlerde yönetim kadrolarının ülkeyi yönetmek konusunda kendilerine tam güveni yoktu, oportünistlik yapıp muhalefette kalmayı yeğliyorlardı. Açıkcası, 1917 Şubatında başlayan devrim sürecesinde burjuvazinin liberal kanadının devrimci bir rol oynabileceğine inanıyorlar, hükümette onu zor durumda bırakmak istemiyorlardı. Ancak sınıf savaşımı evrensel ve acımasız yasalarıyla Rus devriminde de işliyordu! Şubat 1917'de Rus burjuvazisine 1789 Fransız Devrimi'nde burjvazinin oynadığı rolü yakıştırmaya kalktığında yaşamın kendisi bunu pratikte reddediyordu! Tabii bunun kanıtlanması için kısa da olsa bir süre geçecek ve bir süredir "tüm iktidar Sovyetlere" belgisiyle kıyasıya ideolojik savaşım veren Bolşeviklerin görüşlerine Sovyetler yavaş yavaş katılmaya başlayacaktı.

Geçici hükümetle Sovyetler arasında süregiden bu ikili erk iki aylık bir süreden sonra "Milyukov Krizi" ya da "Nisan Krizi" diye anılan olayla ilk ciddi sınavını vermek durumunda kaldı. Olayın temelinde, geçici hükümetin izlemesi gereken dış siyasetin ne olacağı yatıyordu. Bilindiği gibi 1. Dünya Savaşı o sıralarda tüm şiddetiyle sürüyor, yıllardır cephede kendilerine ait olmayan bir savaş uğruna milyonlarca kayıp veren Rus orduları bir an önce bir barış anlaşmasının imzalanıp evlerine dönmek istiyorlardı. Savaşın bir an önce sona erdirilmesi mi yoksa sürdürülmesi mi konusunda ise geçici hükümetle Sovyetler arasında önemli görüş ayrılıkları bulunuyordu. Menşevikler ve SR'ler de dahil olmak üzere Petrograd Sovyeti'nin büyük çoğunluğu, halkların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesi ilkesi temelinde bir barış anlaşmasının imzalanmasından yanaydılar. Ayrıca bu amaç doğrultusunda da 27 Mart'ta "Tüm dünya halklarına çağrı" başlıklı bir bildiri yayınlayıp tüm ülkelerin proleterlerine hükümetlerini barış konusunda görüşmelere oturmak üzere baskı yapmaya çağırdılar. Bu sıralarda ülkeye dönüşe geçen Lenin'in ve diğer Bolşevik kadrolarının ülkedeki parti örgütlerine gönderdikleri direktifler de bu yöndeydi.

Oysa geçici hükümet ise hiç bu fikirde değildi. Özellikle de Dış İşleri Bakanı Milyukov hükümetin olabildiğince ilhaki gerçekleştirip ondan sonra barış görüşmelerine başlamasını istiyordu. Milyukov'un 18 Nisan tarihli ve içerik olarak da zafere ulaşana kadar savaşın devamı çağrısını yapan bir notunu basın yayınlayınca kıyamet koptu! Askerler ve işçiler arasında huzursuzluk son derece arttı. Geçici hükümeti istifaya çağıran bu gösterilere gericiler saldırmaya kalkınca kanlı çatışmalar oldu. Nisan krizinin patlamasıyla birlikte geçici hükümete karşı kesin bir tavır almakta tereddüt eden Petrograd Sovyeti'nin tutumu kaypaklığını sürdürdü. Tabandan gelen, eylem koyma yönünde yoğun yığınsal baskıya rağmen Petrograd Sovyeti ortacı bir tutum takınarak bir yandan askerlere kışlalarına geri dönme, işçi ve emekçilere de eylemlerini durdurma çağrısında bulunurken, öte yandan da geçici hükümetten Milyukov'un notuyla ilgili olarak açıklama yapması talebinde bulundu.

Nisan krizinin aslında gösterdiği olgu, ikili erkin çok uzun bir süre devam edemeyeceği, erkin net bir biçimde bir çizgide kalacak olan Sovyetlere geçeceği ya da Sovyetlerin giderek geçici hükümetin kuyruğuna takılacağıydı. Burjuvazi bu ikinci seçeneği pekiştirmek için hükümetin bağrına birkaç "huylu-ılımlı" Sovyet temsilcisini de katmaktan yanaydı. Böylece kendi uygulayacağı işçi düşmanı politikaya Sovyetleri de alet etmeyi planlıyordu. İlk seçenekten yana olan sadece Bolşevikler vardı. Ancak onların görüşlerinin o dönemde Sovyetlerin bağrında azınlıkta oluşu durumu değiştirmeye yetmiyordu. Böyle olunca da, 2 Mayıs günü toplanan Sovyet yürütme komitesi, 19 oya karşı 44 oyla Sovyet temsilcilerinin geçici hükümette yer almasını kararlaştırdı. Kerenski Savaş Bakanlığına, Seretelli Ulaşım Bakanlığı'na ancak özel olarak da Sovyetlerle ilişkilerin yürütülmesi sorumluluğuna ve Chernov da Tarım bakanlıklarına atandılar. Bu üç bakanın içinde özellikle Kerenswki, hem elinde bulundurduğu bakanlıkla, hem de hükümet çevrelerinin içindeki ilişkileri sayesinde önemli bir rol oynamaya başladı. Açıktır ki bu yeni durumdan işçi ve emekçi yığınlarının hiçbir çıkarı yoktu ve gözler giderek daha da artan bir oranda Bolşeviklerin Sovyetlerlerin bağrında izledikleri siyasete doğru dönüyordu. Lenin'in önderliğindeki Bolşevikler de ta başından beri sınıfsal konumlarını tutarlı biçimde yürütütükleri siyaset sayesinde dosta düşmana ilan etmişlerdi. Gelecek günlerin bu türden geçici çözümler de elinin tersiyle iteceğine Bolşevikler kesinlikle inanıyorlardı. ●

Dünyanın çeşitli yerlerinde 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlaması yapıldı

Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi bu yıl İngiltere'de de çeşitli ülkelerden topluluklarla bir dizi etkinlikler düzenlendi. Ekinliği *8 Mart Kadın Komitesi* adı altında Türkiye-İran-Cezayir-Sri Lanka -ICAD (Uluslararası Gözaltında Kayıplara Karşı Komite) ilerici örgütlerinden oluşuyor. Komite ilk olarak 1 Mart'ta GİK-DER'de bir panel düzenledi. Kadın sorunlarının tartışıldığı toplantının ikinci bölümünde konuşmacılara çeşitli sorular soruldu ve panel çok sıcak bir atmosferde ilgiyle izlendi.

7 Mart gecesi Convey Hall'da komitenin düzenlediği geceye çok sayıda insan katıldı. Gece saygı duruşu ve Enternasyonal marşı ile başladı. Daha sonra Türkçe-İngilizce-Farsça 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü ile ilgili bir konuşma yapıldı. Latin Amerikalı folklor dans gurubu izleyicileri adeta büyüledi. Daha sonra Halklar Kültür Merkezi'nden *Gurup Nisan* Kürtçe ve Türkçe türküler söyledi ve halaylar çekildi. Hiligton Hospital işçileri adına bir kadın konuşmacı işten atılmalara karşı yaptıkları mücadeleyi anlattı. İran Kadın Gurubu adına İranlı sanatçı tam anlamıyla halkların kardeşliğini sergiledi. GİK-DER halk oyunları ekibi yörelerden oyunlarla izleyicileri etkilediler. İTİB adına Ekin Şiir Gurubu Nazım Hikmet'ten derledikleri şiirleriyle dinleyenleri adeta Nazım'ın devrimci kişiliğiyle bütünleştirdiler.

Son olarak gece sloganlar ve halaylar eşliğinde büyük bir coşku ve halkların kardeşliği belgisiyle bitirildi.

8 Mart Pazar günü ise Finsbury Park'tan kalabalık bir topluluk Türkiyeli ve Kürdistanlı halkın yaşadığı yerlerden sloganlarla Wood Green'e bir yürüyüş yaptı. Yol boyunca halkın büyük ilgi gösterdiği ve katıldığı yürüyüş Wood Green'de Enternasyonal marşının hep birlikte okunmasıyla ve halaylarla sona erdi.

C. H. ● *İngiltere*●

Grev dalgasından sonra Yunanlı çiftçilerin protestosu hükümeti sıkıştırdı

Yunanlı çiftçiler merkezde ve kuzeyde yaptıkları yol kesme eylemlerine yollardaki traktörlerini çekerek son verdiler.

Çiftçiler ülke girişinde, kuzey ve güneyde büyük yolları ve liman şehri Selanik'e giden yolları binlerce traktörle kesme eylemine, petrolün ucuzlatılması ve durumlarında bir iyileştirme yapılması amacıyla hükümeti uyarmak için başladılar.

İşçilerin bir günlük kısa yol kapatmasından sonra Tarım Bakanı Stephanos Tzoumakas öncülüğünde çeşitli parti ve sendikalarla yapılan başarısız mitingde yol kapatmanın kabul edilmez olduğu iddia edildi.

Bunun üzerine çiftçi sendika lideri Vangalis Boutas şöyle dedi: "Biz bu noktaya kendi gücümüzle ve başkanımızla geldik ve ancak sendikamızın kararı ile buradan ayrılacağız. Şimdi yollara gideceğiz. Ama bugün yollardan çekilsek bile, bilinsin ki, tekrar geri döneceğiz, çünkü mücadelemiz henüz bitmedi."

Geçtiğimiz ayda ülke çapına yayılan grev dalgasından sonra burjuvazi çiftçilerin eylemi ile sarsıldı. Ülke genelinde yükselen tansiyonu "suni sorunlarla" gidermeye çalışan burjuvazi amacına ulaşamayacaktır. Kavga sokaklarda gitmektedir.

T. F. ●

İŞÇİNİN SESİ

İŞÇİNİN SESİ, web site adresi http://members.aol.com/TKPIS

E-Mail adresi 1: mesajis@aol.com E-Mail adresi 2: sohbetis@aol.com Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR

Türkiye'den 1 kitap göndererek abone olunabilir. Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

ALEVİ ÖRGÜTLERİ, SİYASET VE DEVLET

HALİL DERVİŞ

Burjuvazi Aleviliği dinselleştirmenin peşinde: Ortodoks İslamlığın ikinci büyük mezhebi olan Caferi yapmak, Şiileştirmek... Ortodoks İslamı kendi kuralları altında devlet dini olarak örgütlerken, Aleviliği de devrimci, ilerici ve özgürlükçü özelliklerini budayarak Ortodoks İslamla, daha doğrusu namaz, oruç, hac benzeri biçimsel ibadetlerle şeriatla buluşturmak çabasındalar. Devlet ile çıkar ilişkileri olan Alevi burjuvaları da bu oluşumu hızlandırma ihaneti içindedirler.

Her fırsatta söyleyeceğiz: Alevi-Bektaşiler, işbirlikçilerin sözlerine kanarak devletin bu oyununa düşmemeli. Tarihsel Kızılbaşlık siyaseti misyonundan kopmamalı ve Aleviliğin bugünkü siyasetinin sosyalizm olduğunu unutmamalıdır. 21.yüzyılda Baba İlyas'a, Baba İshak'a, Hacı Bektaş Veli'ye, Yunus'a, Bedreddin'e, Seyyid Nesimi'ye, Pir Sultan'a ve bağrından çıkmış daha nice Alevi-Bektaşi ulularına ihanet etmenin utancını yaşamamalıdır.

TC Devleti, Cumhurbaşkanı, ANASOL-D koalisyon hükümeti ve MGK'sıyla, Ortodoks İslamı şeriatçı gericilerin, yani siyasal islamcıların elinden tamamıyla alma sürecine girmiş durumda. Son MGK toplantısı büyük çapta bu sürecin hızlandırılmasıydı. Yani irtica ile ciddi biçimde mücadele ederken, ılımlı İslam ya da halk İslamı devlet dini olarak resmileştirilecektir.

Geçen sayıda yazdığımız gibi, gerçekte TC Devleti'nin dini, Türk burjuva devriminin ilk yıllarında, 1926'da bizzat Atatürk'ün talimatı üzerine, Diyanet İşleri Riyaseti (Başkanlığı) ile Sünni din bilgini Elmalılı Hamdi Yazır arasında yapılan 'Kur'an Tefsiri Protokolu'nda belirlenmiş. Ku-ran'dan "itikadda (inançta) ehli sünnet (sünnilik) ve amelde (uygulamada) Hanefi mezhebine bağlı kalınmak üzere, ayetlerin ihtiva ettiği (içerdiği) dini, şer'i, hukuki, içtimai ve ahlaki hükümlerin açıklanması istenmiştir." (*İşçinin Sesi*, sayı:460).

Ancak 90'lı yılların sonunda, bir aydınlanma ve inanç kimliğini yükseltme ve kabul ettirme süreci içindeki Aleviliği görmezlikten gelmeğe cesaret edemiyecekler. Çünkü burjuva TC Devleti'nin, 25 milyonluk bir kitle oluşturan Alevilere ve Aleviliğe, herşeyden önce laiklik ve demokrasi rolüne soyunurken fazlasıyla ihtiyacı vardır. Bu nedenle Ortodoks İslamı, yani Sünniliği ılımlılaştırırken, Heterodoks İslamın, yani Aleviliğin de aykırılığını budayarak ılımlı, halk İslamı Sünnilikle barıştırma çabasına girmiş durumdadır. Devrimci solun, komünist düşünce ve siyasetin ülkemizdeki temel kaynaklarından Aleviliği devletin denetiminde tutmayı planlamış görünüyorlar. Kısacası Aleviliği de Alevilerin elinden, dedelerin dilinden çekip alarak bir Devlet Aleviliği yaratmak; yüzde yüz dinselleştirip, devletin Türk-İslam felsefesi içinde görmek istiyorlar.

Bu süreç 1985'te, Rüştü Şardağ'ın Hacı Bektaş Veli'ye ait olduğu söylenen *Besmelenin Şerhi* kitabını Manisa kütüphanesinde bulup Türkçeleştirerek yayınladığı zaman TBMM'de verdiği ve bizzat Turgut Özal'ın katıldığı kokteylde başlamıştı. Hacı Bektaş Veli'nin Sünni olduğu sözde bu yapıtla ispatlandığı (!) için kutlama yapılmış, Hacı Bektaş büyük Türk-İslam lideri olarak selamlanmıştı. Aleviler bu olayın farkında bile olmadılar o dönemde.

Bugün şair ve bilge olarak tanınan ve tasavvufa meyilli başbakan yardımcısı Ecevit de Alevi-Bektaşileri Türk-İslam Sentezi içinde halk İslamlığıyla buluşturmanın hesaplarını yapıyor. Onüç yıldır, profesörlere, İslamcı araştırmacılara kitaplar yazdırdılar, dergiler çıkarttılar. Ama hesapları tutmadı. Alevilikteki on yılı aşkın süredir yükselen aydınlanma, inanç ve düşünce zenginliği; Alevilerin sağlıksız da olsa, sadece kültür ve inanç temelinde de olsa örgütlenmeleri hesaplarını boşa çıkarttı. Şimdi de yeni bir dayatmanın, Aleviliği dinselleştirmenin peşindeler: Ortodoks İslamlığın ikinci büyük mezhebi olan Caferi yapmak, Şiileştirmek... Ortodoks İslamı kendi kuralları altında devlet dini olarak örgütlerken, Aleviliği de devrimci, ilerici ve özgürlükçü özelliklerini budayarak Ortodoks İslamla, daha doğrusu namaz, oruç, hac benzeri biçimsel ibadetlerle şeriatla buluşturmak çabasındalar. Devlet ile çıkar ilişkileri olan Alevi burjuvaları da bu oluşumu hızlandırma ihaneti içindedirler.

Alevilerin bugün çok dikkatli olmaları gerekiyor. Bu hükümet tehlikeli biçimde, Alevilere çekici gelecek düşünce ve projeler üretiyor, vaadlerde bulunuyor başından beri. Alevilerin Diyanette temsili hala gündemde; Caferiler adı altında yapılması sözkonusu. Alevi kültürünün ders kitaplarına yansıtılması ve TRT kanallarından birinde söz hakkı verilmesi. Hacı Bektaş İlçesi'nin dünya Alevilerinin merkezi haline getirilmesi. Devlet bütçesinden para verilmesi...

Bu sonuncu vaad üstünde durup gelişimi ve sonuçlarına göz atalım. Geçen yıl 163 Alevi-Bektaşi örgüt temsilcileri biraraya geliyor. Bu dernek ve vakıf başkanları arasından 9 kişilik 'Alevi Üst Birliği' kuruluyor. Bu 'Üst Birlik', Cumhurbaşkanı, Meclis Başkan vekili Uluç Gürkan, Başbabakan Yılmaz ve hükümet ortağı parti başkanlarıyla sürekli diyalog halindeler. Bütçe görüşmeleri sırasında hükümetten önce otuz, sonra 20 trilyon lira ödenek istiyorlar. Koalisyon ve muhalefet partileri reddediyor bu parayı. Sonra, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı'nın kültürel etkinliklerinin yürütülmesine katkıda bulunmak ve amacına uygun diğer ilgili vakıf ve derneklere de gerekli yardımlarda bulunmak kaydıyla, 425 milyar ödeniyor. 20 trilyon isteğe karşı bu komik rakam Alevilere de ödenmiyor, 'Alevi' adı filan geçmiyor. Bu para, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Başkanı Ali Doğan'a ödeniyor. Öteki dernek ve vakıflara da gerekli görürse yardımda bulunacak. Yani Alevi Üst Birliği'nin temsil ettiği 163 dernek ve vakfın tek tek adları sayılarak, aralarında paylaşsınlar diye verilmiyor. Bir ay kadar önce gazetelerde okuyoruz; Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Başkanı Ali Doğan iktidar partisi ANAP'a girmiş bulunuyor. Demek ki, Ali Doğan'a ANAP' girmesi koşuluyla bu para verildi. Şimdi Alevi dernek ve vakıfları, amacı temiz olmayan, Ali Doğan'ı satın almak için ödenen parayı Alevilere verilmiş kabul ederek, aralarında kırıştırma onursuzluğunu gösterecekler. Dernek ve vakıf temsilcileri ellerine geçecek olan 2-3 milyar için bu gerçeği görmek istemiyorlar. Örneğin Lütfi Kaleli, bu paranın çok şey ifade ettiği görüşünde ve şöyle diyebiliyor: "Aleviler, ilk kez devletin resmi bütçesinde açıkça yer alarak varlıklarını kanıtladılar!" (*Hürriyet*, 12 Mart 1998)

Cumhurbaşkanı Alevilerin, daha doğrusu bu dernek ve vakıfların bir federasyon altında toplanmalarını, 'fiili durum yaratmalarını' istiyormuş. Alevi-Bektaşi Enstitüsü kurulması için yasa tasarısı hazırlayan, aynı zamanda Yılmaz'ın danışmanı olan Alevi kökenli ANAP Hatay milletvekili Ali Uyar, başbakanın da federasyon istediğini söylüyor. Elbette ki Ali Doğan'ın genel başkanlığı altında gerçekleşmesi gereklidir federasyonun. O zaman devlet genel bütçesinden de, Diyanet bütçesinden de, Kültür Bakanlığı'ndan da para çıkartılır, öyle değil mi?

Çıkarlarını devletle uzlaşmada gören burjuva Alevi iş adamları, prof.ları, çıkarcı yazarları dört elle sarıldılar bu vaadlere. Devletle pazarlığa girişen işbirlikçiler, bu verilen sözlerin karşılığında Alevi toplumunun devrimciler ve komünistlerle ilişkilerini koparma görevini üstlendiler. Semtlerde halkın kendilerinin kurduğu, kendi öz sorunlarını konuşup tartıştıkları, çözüm ürettikleri **Halk Meclislerine** gitmelerine engel olmaya çalışıyorlar...

Dernek ve vakıf başkanları yurt içinde ve Avrupa ülkelerinde paneller, seminer ve konferanslar düzenleyerek devletten para koparmak için birlik ve federasyon fikrini işlemeye başladılar. Peki 120 bin üyeli Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu ne yapıyor? Başkan Ali Kılıç Londra'daki konuşmasında şunları söylüyordu:

> "Biz Horasan'dan geldik Anadolu Alevisi olduk. Şimdi de Anadolu'dan geldik Avrupa Alevisi olduk.. Alevi hareketinin bir lobi hareketi olması, bir partiye angaje olmaması gerek... Avrupa'daki sivil toplum örgütleri ve partilerini desteklemeye çağırıyorum..."

Sanki Türkiye'ye sırtını dönmüş Ali Kılıç. Oysa daha sonraki günlerde, Almanya'da Hamm'da 'İmam Ali'yi Anma Günü'nde şu güzel sözleri söylüyordu:

> "Bizim bayrağımız, Bucakların Ağarların, devleti soyanların, yetim hakkı yiyenlerin bayrağı değildir. Bizim bayrağımız ülkemiz için kurtuluş savaşı verenlerin, Nazım Hikmetlerin, Mustafa Suphilerin, ülkemizi emperyalizme karşı savunan Mahirlerin, Denizlerin, Ulaşların bayrağıdır. Bizim bayrağımız, ülkemizi emperyalizme peşkeş çekenlerin değil, Türkiye için canını kanını veren dedelerimizin, analarımızın bacılarımızın bayrağıdır..."

Ama aynı konuşmanın başlarındaki şu sözler hiç ağzına yakışmamış doğrusu:

> "Aleviler artık karanlıktan aydınlığa çıktı. Hakkını her alanda söke söke alacaktır. Hükümetin bütçede Alevilere ayırdığı 425 milyara karşı değiliz. Aksine onaylıyoruz..."

Başkan Ali Kılıç farklı yerlerde, farklı durumlarda farklı konuşuyor olmalı... Bizce bu parayı almak ya da onaylamak çirkin davranıştır ve Aleviliğe ihanettir. Bin yılı aşkın tarihi boyunca haksızlığa ve zulme direnmiş Alevilik inanç ve felsefesinde satılmak yoktur.

Bugün inanç ve ibadeti öne koyan zihniyet Aleviliği, bir yandan geleneksel bilgileri ve inanç değerlerini dogmatik kalıplara dökerek ritüellerle (temsili cemler, semahlar. Hızır ve Muharrem orucu törenleri vb.) dondurmaya çalışıyor, gericileştiriyor. Öte yandan aynı zihniyetin bezirganları, "Alevi İslam" dindarlığına soyunup, devlet diniyle eşleştirerek Aleviliği, çıkarları için Türk-İslam sentezine sokmayı ya da Caferi Şiilerle bütünleştirmeyi amaçlıyorlar.

Her fırsatta söyleyeceğiz: Alevi-Bektaşiler, işbirlikçilerin sözlerine kanarak devletin bu oyununa düşmemeli. Tarihsel Kızılbaşlık siyaseti misyonundan kopmamalı ve Aleviliğin bugünkü siyasetinin sosyalizm olduğunu unutmamalıdır. 21.yüzyılda Baba İlyas'a, Baba İshak'a, Hacı Bektaş Veli'ye, Yunus'a, Bedreddin'e, Seyyid Nesimi'ye, Pir Sultan'a ve bağrından çıkmış daha nice Alevi-Bektaşi ulularına ihanet etmenin utancını yaşamamalıdır. Yaşamayacaktır! ●